№ 48. Treschdeen, 26. Nowemberî. 1886.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katolu eelâ № 5, Höpkera namâ, un Rihgâ, pee Richtera un beedra kgeem (sludinajumu ekspedizijâ no Rudolfa Mosse).

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku rakstu rindinu; pahrtulkoschana if sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.
Maksa, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 rubl., par pusgadu 70 kap.
Maksa, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 1 r.
Ekspedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katolu eelâ № 5.
Redakzijas adrese:
Jelgawâ, Walles eelâ № 7.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Jelgawâ: Pee Lanko[illegible]ka un Likopa kgeem, Katolu eelâ № 5, „Latw. Aw." ekspedizijâ. — Bauskâ: Ste[illegible]kga apteekî. — Kuldigâ: Ferd. Besthorna kga grahmatu bodê. — Rihgâ: J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehnimu eelâ № 10. — Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs.

65. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Walmeerâ: Trey kga grahmatu bodê. — Walkâ: M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — Pehterburgâ: pee Pehterburgas zeen. Latw. draudses mahzitaja. — Bes tam: pee zeen. mahzitajeem — tiklab Widsemê, kâ ari Kursemê.

Latweeschu draugu beedriba 10. Dezembera deenâ sch. g. Rihgâ, museiima sahlê, us gadasapulzi sanahks, peeminu swineht, ka Latweeschu rakstneeziba un grahmatneeziba nu pilnus 300 gadu pastahw. Beedribas lozekli teek luhgti, lai jo pilnâ skaitâ sanahktu. Preeksschneeziba.

Wispahrigai eewehroschanai.

Kas wehl schinî gadâ, proti **lihds 31. Dezemberim**, „Latweeschu Awischu" **nahkoscho gada-gahjumu** apstellehs un samaksahs, tas tahs wehl dabuhs **par wezo zenu**, proti par 1 rubli, Jelgawâ sanemot, un par 1 rubl. 50 kap. — pahr pastu. Turpretim wiseem teem, kas **no 1. Janwara 1887.** gadâ „Latweeschu Awises" apstellehs un samaksahs, buhs **50 kap. wairak** jamaksâ, proti 1 rubl. 50 kap., Jelgawâ sanemot, un 2 rubli — pahr pastu.

Tamdehk lai tee, kam naudas truhkums, **pasteidsahs**, sawu maksu wehl schinî gadâ peesuhtiht. Jo kas lihds 31. Dezemberim nebuhs samaksajis, **tas pats wainigs**, ka winam 50 kap. wairak jamaksâ.

Maksu ari war peesuhtiht **pastmarkâs**. Tikai ka tahda wehstule, pahr pastu suhtot, ja-apdroschina.

Pagasta nodoschanu leetâ.*)

(Eesuhtihts.)

Laudis schajôs brihwibas laikôs nometahs us dsihwi allasch tur, kur teem waj nu labaka pahrtikschana, waj zitadi kâ pehz prahta un patihkams. Neweens naw jele peespeests zaur jebkahdu likuma waru, palikt sawâ pagastâ. Dsihwes weetu pahrmainischanas ir dewuschas eemeslu daschadahm gruhtibahm, tiklab preeksch pagasta amata wihreem, kâ ari preeksch sawâ pagastâ dsihwojoscheem pagasta lozekkeem. Amata wihru puhlini, nodoschanas eedabonot, waj peedsenot, naw bijuschi masakee, un kad zaur tahdeem pagasta lozekkeem, kuru dsihwes weetas nesinamas, pagastam peenahza naudas aptruhkums, tad jau teem ziteem waijadseja uslikt, robu atpildiht. — Augstâ Waldiba ir wirsusees pee pahrlaboschanas darba pagasta nodokku leetâ. Likumu dewajam naw jele weeglakais usdewums. — Weenumehr gauschi behdigs un noschehlojams tahds notikums, kad jebkahdai personai, waj wiseem pagasta nodoschanu maksatajeem zaur netaisnibu gruhtums zeeschams. — Kristiga likumu deweja mehrkis grosahs allasch ap to, ka wiseem semes eemihtneekeem notiktu taisniba. Peemehru mums pulka un daschadu, ka lihdschinigais nodokku eegrosijums pagehr pahrlaboschanu. Neba magums pagastu, kurôs pagasta eestahdu labumus eemanto pa dalai tikai tahdas personas, kuras pee pascha eestahdijuma usturescharas ne-usupurê nekahdas nomaksas. Ja nu tahdahm personahm, kâ nupat minehts, paschu pagastâ nodoschanas nebuhtu nomaksajamas, jau ween tamdehk, ka ar sawa pagasta kapitala intresehm wisas naudas waijadsibas pagastâ segtas, un ja tomehr tahda pagasta lozekli buhtu nometuschees pahrak leelâ mehrâ us dsihwi tajâ pagastâ, kuram naudas kapitals masinsch, un laikam tamdehk, ka usupurejis leelas naudas summas preeksch skolas un zitahm waijadsibahm, — waj tad nu ar jebkahdu taisnibu tahds buhtu eeskatams pilnam par nepahrwehrschamu waj labu eegrosijumu, ka bagatâ pagasta lozekli, itin kâ tas jau war notikt, un ari pa dalai noteek, ihpaschigi skolas sinâ, mantotu teesibas pee nabagâ pagasta plaschajeem un pilnigajeem behrnu skoloschanas un zitadeem eegrosijumeem? Schi leeta ne ween israugahs, bet pateescham ari buhtu daudz taisnigaka, kad arweenu tikai tahs personas usturetu ar saweem naudas upureem pagasta skolu un zitadus pagasta eegrosijumus, kuras tajâ paschâ pagastâ bauda no pagasta eegrosijumeem, waj eestahdehm, kâ jau senak minehts, jebkahdu labumu. Pee tahda nodoschanu eegrosijuma bagatâ pagasta lozekkeem ari jau nebuhtu nekad noleedsams, dsihwot sawâ pagastâ un isleetaht sawa pagasta kapitala intreses paschu labumam. — Bet ne muhscham ne-apsihmesim tahdu leetu par taisnu, kad swescha pagasta lozekli bauditu wisus labumus pee nabagâ pagasta ar suhreem upureem labi un plaschi eegrositeem eestahdijumeem, un itin bes jebkahdas nomaksas. Sinams, nabagee kalpu laudis ir pa leelakai dalai arweenu tee, kureem sawa dsihwes weetina allasch mainama, un nekad nebuhtu schahds eegrosijums dehwejams par netaisnu, kad jebkahds kalps, gribedams eemantot preeksch sawa behrna waj nu plaschaku isskoloschanu, waj preeksch sewis kaut kahdu labumu, nodoschanas nomaksatu arweenu sawas dsihwes weetas pagastâ. Aisnemot nabagu usturescharas leetu, man schkeet par taisnu eeskatams, ka pirmâ eesahkumâ katram pagastam peekristu ustureht pascham sawa pagasta nabagus, par peem. tos, kuri pee pagasta peederigi. Wehlak buhtu no pagasta usturami arweenu tahdi, kuri, pagastâ kalpodami, palikuschees par nespehjneekeem. Tapat ari kalpotaju nepee-augusschee behrni, buhtu no pagasta usturami lihds nosazitam laikam, kad winu wezaki pagastâ zaur jebkahdu nelaimes gadijumu, waj zitadi kâ peepeschi nobeiguschees. — Nebuhtu jau nemas par launu, kad no Augstahs Waldibas puses kluhtu zaur likumu nosazihts, ka tikai tahds jebkatrs kalps, kas weenâ un tajâ paschâ pagastâ eepreeksch sawahm nespehjas deenahm nokalpojis ne masak nekâ seschus gadus no weetas, eemanto teesibu, wezumâ no pagasta tikt usturehts. Minetais nosazijums nowehrstu pahrak leelo dsihwes weetu pahrmainischanu. Protams, nezeretee nelaimes atgadijumi peekristu pee leetas isnehmumeem. Nelaimigajeem arweenu buhtu jadabon usturescharas no teem pagasteem, kurôs kalpodami kluwuschi zaur jebkahdu nelaimi par darba nespehjneekeem. — Pahr pagasta nodoschanu leetu runajot, atkaujos wehl galâ peemineht, ka nu zaur schihm manahm ralstu rindinahm zeen. K. pagasta lozeklis, kas dsihwo W. pagastâ, warehs laikam buht deewsgan pahrleezinahts, ka es ar saweem agrakajeem isskaidrojumeem „Latw. Awischu" 42. nummurâ nebuhschu wis nowihlees ihsteni no taisnibas; tomehr zeen. K. pagasta lozeklim peenahkahs tas nopelns, ka nopeetno leetu eewehrojis. W.

*) Turpinajums no 42. nummura rakstteena.

Prozese pret baroneses von Korff slepkawahm.

3. Nowemberî sch. g. tika Kursemes oberhofteesâ atklahti un galigi isteesahts pret seschahm personahm, kas bija peesuhdsetas, ka aplaupijuschas un nonahwejuschas baronesi Lidiju von Korff.

Isgahjuschâ gada beigâs wisas eekschsemes awises sinoja, ka minetâ 80 gadu wezâ dahma 12. Nowembera rihtâ Baldonê sawâ dsihwoklî bija atrasta nonahweta. Drihs pehz tam padsirda, ka nelaikes deenesta meita un kahdas zitas personas esot apzeetinatas, no kam domajot, ka tahs wainigas pee slepkawibas un aplaupijuma.

Zaur ismekleschanu leeta schahdi isskaidrojusees:

Dahrsneeka seewa Karline Hellwig, kas dsihwoja von Korffa nama pagalmja ehkâ, 12. Nowemberî 1885. g., paschâ rihta agrumâ, istrauzeja kaiminus, sinodama, ka naktî von Korffa namâ noseedsiba isdarita. Kad schi starp pulksten 5eem un 6eem gahjusi pahr sehtu, sawus lopus apkopt, ta pamanijusi, ka meitu istabas loga slehgi stahwejuschi wakam, eekams schi nama ziti slehgi bijuschi zeeti, kâ ari, ka ta kungsteschanu esot dsirdejusi. Bet nu ta, koti isbihjusees, eeraudsijusi, ka tiklab sehtas wahrti, ko wina pati preekschwakarâ aisschahwusi, kâ ari nama pakaldurwis bijuschas wakâ. Meitu istabâ wina atradusi von Korffa kundses deenesta meitu, Trihni Ausiņ, ar kuru minetâ dahma weena pati to namu apdsihwoja, sawâ gultâ saseetu. Pehz tam, kad schi tai ussaukusi, lai to atswabinot, jo wina esot no laupitajeem saseeta, ta tai spilwenu nonehmusi no galwas un skrehjusi pee kaimineem. Schee atswabinaja Trihni Ausinu, bet tadschu newareja eekluht von Korff kundses gulamâ istabâ, tamdehk ka schi, kas ar sahli, ehdamo kambari un meitu istabu zaur durwihm stahweja sakarâ, no wisahm pusehm bija aisslehgta. Atslehgu truhka, un us peeklauweschanu pee durwihm netika atbildehts. Logus atslehgejot, wareja eeskatitees istabâ, un redseja, ka kumode bija atwehrta un leetas ismehtatas pa istabu. Nu tapa tahs durwis ar waru atwehrtas, kas weda no ehdamahs istabas gulamâ kambarî. Tur atrada gultu apklahtu ar deki, un apaksch ta von Korffa kundsi, nedsihwu, saseetu un gihmi ar spilweneem un drehbju gabaleem apklahtu. Atdsihwinaschanas mehginajumi, kas tika isdariti no muischpolizejas, palika bes panahkumeem. Aprinka ahrsts leezinaja, ka nahwe warejusi buht eestahjusees zaur plauschu kaiti, wezuma wahjibu waj noslahpschanu; Kursemes gubernas waldes medizinalnodaļa issazijahs puslihds droschi, ka tas notizis zaur noslahpschanu.

14. Nowembera rihtâ Bauskas pilskungs atbrauza Baldonê,

Pasparhnê.

Us pascha kahjahm.

(3. Turpinajums.)

Robertam bija it sawadi ap duhschu. No ta masumina naudas, ko mahte tam bija eedewusi lihdsa, winsch bija 2 rubkus paspehlejis, 5 rubkus nupat isleenejis, un tâ nu winam pascham atlika tikai kahdi 11 rubli. Bet winam nebija laika, daudz domaht. Pahrdewejs pee bufetes bija atkal eeradees; tika apstellehts silts ehdeens, alus, un tâ drihs peemirsa wisas kibeles un truhkumus naktî. Students prata koti labi weesigu dsihwi kopt un weizinaht. Wina joku pilnee wahrdi un smeekligee stahstini Robertu sawaldsinaja. Ari Roberts eesahka arweenu smeekligee stahstini Robertu sawaldsinaja. Ari Roberts eesahka arweenu wairak usjautrinatees, un tâ tad apsina zaur weeglprahtibu tika jo drihs apslahpeta. Pehdigi laiks peenahza, kur waijadseja braukt atkal tahlak. Isnehma treschahs klases biketes; jo students sazija: „Weenkahrschu lauschu sapulzê ispreezajahs wisu labaki; ir daudz gudraki, naudu isdot pajautrinaschanahs dehl, nekâ to isswees par mihksteem sehdekleem."

Wilzeens peenahza; ikweens eekahpa wagonâ. Wagons bija gluschi pilns ar pasascheereem. Waijadseja saspeestees, kâ nu wareja un spehja. Tur bija fabrikas strahdneeki, kas brauza us Narwu, linu tirgotaji, meesneeki, atlaisti un atwaļinati saldati u. t. t. Fonskis prata labi pa kreewisku un sarunajahs drihs ar kahdu is pasascheereem pa wahzisku, un tad atkal ar saldateem pa kreewisku. Roberta winsch nemas wairs ne-eewehroja. Roberts jutahs buht drusku aiskerts; pee tam nabaga sehnam bija ari galwa apreibusi. Winsch atspeedahs kahda sehdekļa kaktâ un raudsija eemigt. Gruhti un pa susei winsch wareja azis aiswehrt. Wagonu rihbeschana, pasascheeru sarunaschanahs un smeeschanahs likahs buht preeksch Roberta, dseesminas, kas meegu aisdsina un ne wis seesuhtija.

Kad Roberts tâ zaur snauschanu kahdas stundas bija pahrlaidis, wilzeens peetureja Narwas pilsehtâ. Wina beedrs apstahjahs tam preekschâ un ussauza: „Pamostees, mana dwehselit'!"

„Waj mums jau ja-iskahpj?" Roberts ahtri prasija.

„Ja, eedsert kahdu snabuli," students smeedamees atbildeja, un drihs abi, rokas sadewuschees, dewahs bufetes istabâ, kas bija tumscha un schaura. Wini eebaudija schnabi, uskoda, un pehz tam tad pastelleja alu. It jautri laizinsch aistezeja un peenahza brihdis, kur waijadseja kahpt wagonâ.

Abi jaunee zilweki sehdeja atkal wagonâ. Wini smehkeja un treeza itin jautri. Weens jutahs laimigs zaur to, ka bija gudraks par ziteem, un otrs atkal preezajahs, ka nu wareja baudiht brihwibu. Roberts pee sewis pasmehjahs.

„Pahr ko Juhs, Fahrenhöft, smeijatees?"

„Nupat atgahdajos, — tagad pulkstenis eet us 5eem, — kâ teem tur klasê japuhlejahs ar Latinu walodas tulkojumu. Mehs turpreti itin jautri brauzam dselszeļa ratôs," Roberts atbildeja.

„Ja, un tas leelakais fliktums ir: zaur mahzischanos no galwas zilweks top pawisam dumjsch! Ja, ja, nemas ne-usluhkojeet mani ar tik platahm azihm. No teem, kas tik mahzahs un mahzahs, bes ka pamatigi leetu saprastu, ne-isnahk nekas labs. Waj tad wareet man kahdu mineht is slawenajeem wihreem, kas buhtu nolizis abiturientu eksamenu, un waj kahds, kas naigi ween no galwas mahzijahs, ir pilnigi pabeidsis skolu? Slawenam un teizamam garam waijaga brihwi attihstitees."

„Ne-esmu ar Jums weenis prahtis schai leetâ!" Roberts sazija. „Tad jau beigâs buhs jasaka, ka skolas un tamlihdsigas eestahdes stahjahs gara attihstibai zeļâ!"

„Ah, gudrais Sahlamans! Pareisi atbildehts! Skola un tamlihdsigas leetas ir wisai nowezojuschas. Tahs wehl usturejuschahs no teem laikeem, kur wehl malu malâs dumjiba bija ronama. Wezee laiki nu ir pahrgahjuschi. Tagad waijaga wisahm leetahm zitadi nogrositees. Jo wairak teek pee isglihtibas, jo wairak redz, kahds stulbums gul us zilwekeem!"

Schos wahrdus runadams, students bija tâ eedusmojees, ka uslehza stahwus un pahris reisu staigaja pa wagonu.

Robertam wehl bija tik daudz samanas, nekahdâs leelâs debatês ar Fonski ne-eelaistees. Winsch darija gudri un zeeta klusu.

Students atkal apsehdahs pee Roberta un runaja paklusi tahlak: „Pahr scho leetu buhtu wehl daudz ka pahrrunaht; bet lai tagad paleek. Wisur jau newaram tik droschi runaht. Naw labi, kad met zuhkahm pehrles preekschâ. — Luhdsu sehrkozinus; mani ir pee beigahm."

Roberts isnehma is kabatas sehrkozinus; bet tè kastite winam isslihdeja semê un sehrkozini — isbira. Ahtri winsch peeleezahs, sehdedams, lai sehrkozinus salasitu; tè kahda masa grahmatina tam iskrita is manteļa eekschejahs kabatas.

Roberts gandrihs nemas neredseja, kad Fonskis jau grahmatinu no grihdas bija pazehlis. Roberts nosarka; ta bija Jaunâ Deriba, ko mahte tam eedewa lihdsa.

„Tà, tà, tad Juhs nesajeet scho grahmatinu arweenu lihdsa! Tamdehk gan wehl esoet nesamaitati!"

„Grahmatinu mana mahte ir eebahsusi kabatâ, bes ka to sinaju," Roberts drusku sapiktojees sazija.

Ja, mahte un Pestitajs is behrnu deenahm, luhgschana un swehtiba, ko tas us zeleem mesdamees isluhdsahs, — tas wiss us reis nahza Robertam atminâ. Roberts nepaspehja ilgi ar scho atminu meelotees, jo Fonskis atkal sazija: „Ja, tas war gan buht. Lai nu wezee lautini kopj deewabihjibu, — mehs buhsim labak jautri un mundri!"

Roberts zeeta klusu. Winsch kaunejahs, ka ne wahrda nepaspehja runaht, sawas nizinatahs tizibas dehl; winsch ne-eedroschinajahs ne grahmatinas uszelt. Tikai wehlaku, kad Fonskis bija aisgahjis, sarunatees ar ziteem pasascheereem, Roberts panehma nizinato grahmatinu un paglabaja to sawu swahrku kruhschu kabatâ.

Jo wairak wilzeens tuwojahs residenzei, jo klusaks palika Roberts, un ari wairs nekahroja pehz snabuļa. Wina sirdi speeda tas, ka nakts buhs drihs klaht, un kur lai nu paleek.

Fonskis gan winam bija teizis, lai par naktskorteli nebehdajot. Students buhschot aiswest Robertu pee saweem draugeem; tur warescot isguletees pa nakti. Otrâ rihtâ lai Roberts usmeklejot sawu onkuli. Schis, neprezejees buhdams, jau newareschot tik drihs, kâ peenahkahs, atbrauzeju usnemt.

Roberta nemeers arweenu wairak peenehmahs, kad Pehterburgas ugunis jau bija redsamas. Drihs ari wilzeens atsneedsa bahnusi, kur leels lauschu puhlis atbraukdamos sagaidija. Gruhstischanahs, leelais trokšnis, daschadahs ugunis u. t. t. masahs pilsehtas eedsihwotaju tâ apmulsinaja, ka jutahs itin laimigs, ka Fonskis to peenehma un laimigi noweda lihds suhrmaneem.

2.

Kas nepasihst Pehterburgas suhrmanus — nu, tas tad lai ar wineem eepasihstahs. Leelakâ daļa no teem ir itin brangi. Tee arweenu atronami pee laba prahta, kreetnas duhschas. Winu droschkas naw slawejamas. — Seemâ tee sehsch sawâs lipigajâs, ar kaschoku apsegtajâs kamanâs un zehrt sirgam par muguru un brauzejam par galwu. Sweschneekam wini israhdahs koti tschakli apkalposchanâ un apsolahs, labi nowest ihstenâ, pareisâ weetâ. Daschu reis wini ari mahzahs wirsû, kâ tihri leetuweni. Pee stanzijahm ir leela druhsmeschanahs. Kam naw stingru kahju, tas dabon ari wairak reisu noweltees garschlaukus.

Fonskis isweda Robertu itin laimigi zaur lauschu puhli.

„Gribam braukt J. eelâ № 7!" Fonskis skani sazija.

„Nahzeet schurp, tehtin, 45 kap!" wairaki is suhrmaneem eesauzahs.

„20 kapeiku dabusi!" Fonskis atbildeja.

„Oho, brahlit', tik lehti ne-eet!"

„Dodeet man 30 kap., — tad Juhs aiswedischu!"

„Nè, dodeet man 30 kap.; es Juhs aiswedischu 10 reis ahtraki nekâ winsch!"

„20 kapeiku lihds J. eelai № 7!" Fonskis atkal sazija.

„Deews sodi, tehtin, tas ne-eet!"

„Par 20 kap. Juhs neweens newedihs!"

„Dodeet 25 kap., — es braukschu!"

un uſ wina pawehli deenesta meita Trihne Auſin tapa apzeetinata un aiſwesta uſ Bauſkas zeetumu; pret winu wairak leetas greesa domas, to tureht par wainigu. Ihſi preekſch ſawas nahwes von Korff kundſe eſot iſſazijuſees pret kahdu radineeku: „Loti dihwaini, kà ta perſona (proti deenesta meita) mani notukus ween uſluhko. Newaru it neka dariht, beſ ka wina nepeenahktu klaht un neſkatitos, ko es daru.“ Tas, kà laupijums iſdarihts, norahdija, ka winſch paſtrahdahts no perſonahm, kas ſmalki ſinajuſchas nelaikes eeradumus un to weetu, kur ta ſawu naudu glabajuſi. Tà par peemehru kahda naudas lahde, kas ſtahweja ehdamâ iſtabâ, un kurâ nelaike nekahdas wehrtibas leetas neglabaja, nemaſ nebija aiſtikta, un tàpat ari ſkapji un kumodes nè, iſnemot to weenu gulamâ kambarî, kurâ akurat nauda atradahs. Beſ tam wehl Trihne Auſin ne-iſlikahs riktiga zaur ſawu dihwainu, nemeerigu iſtureſchanos un ſawahm nepateeſahm atbildehm. Tà tad bija itin pareiſi, ka to apzeetinaja, un zaur to ari iſdabuja tos zitus noſeedſneekus. Eeſahkot Trihne Auſin zeeti ween leedſahs, teikdama, ka ne buht ne-eſot dalibu nehmuſi pee noſeedſibas, — bet tadſchu 13. Dezemberî ta ſkaidri iſſazijahs, ka eſot gan wainiga. Tas notika zaur ſchahdu atgadijumu: Pilsteeſa bija ſahkuſi ſaklauſchinaht, ar ko Trihne Auſin ſagahjuſees, un pee tam iſdabujuſi, ka winu daudſkahrt wihreeſchi apzeemojot, ihpaſchi M. B., iſ Rihgas, kas tai dehwejees par bruhtganu. Kahda eedſihwotaja iſ Baldones iſſazija, ka, kad wina 11. Nowembera wakarâ M. B. Rihgâ eekſch bahnuſcha eſot eeraudſijuſi, tas gribejis no winas paſlehptees un, kad tai tadſchu newarejis iſſlapſtitees, uſ winas jautajumu, waj atkal uſ Baldoni brauzot, eſot ſapihzis atbildejis: „ne domaht nedomaju, braukt uſ Baldoni; es brauzu uſ Dinaburgu pee darba.“ Tur nu B. nebija wis aiſbrauzis.

Kad nu winſch tuhlit newareja pateikt, kur zitur tad bijis, tas tika apzeetinohts un ari aiſwests uſ Bauſkas zeetumu. Schè winu Trihne Auſin eeraudſija iſ ſawa kambariſcha, pahr ſehtu eijam, un apnehmahs, no ſchehlabahm mozita un ſawâs bailês, ka wehl ziti newainigi zilweki waretu tikt eepihti ſchai leetâ, wiſu to breeſmu darbu iſſtahſtiht. Tas, ko wina iſteiza, pa leelakai daļai peerahdijees par pateeſibu zaur iſmekleſchanahm, un iſſkan ſchahdi, ka Karline Hellwig un winas brahlis, kas dſihwo Rihgâ, bet kura familijas wahrda ta neſinot, un ko wina ari tikai 11. Nowembera wakarâ redſejuſi, eſot aplaupijumu iſdarijuſchi. Wina pati tikai tik tahl pee tam nehmuſi dalibu, ka peepalihdſejuſi, lai noſeedſneeki war eetapt namâ, pakaļdurwis atſtahdama walâ. Karline Hellwig un winas wihrs, kas breeſmu nakti naw bijis mahjâ, winu jau kahdu laiku mehginajuſchi peerunaht, kundſei panemt naudu, tamdehl ka wini eſot loti nabaga laudis. Bet ſchi to eſot atraidijuſi. Seſtdeen, 9. Nowemberî, dahrſneeka ſeewa eſot aiſgahjuſi uſ Rihgu un ſwehtdeen, 10. Nowembera wakarâ, ar ſawu brahli pahrnahkuſi atpakaļ. Wina domajot, ka neweens, beſ winas un dahrſneekeem, neka ne-eſot ſinajis, ka dahrſneeka ſeewas brahlis tur atrodotees. Karline Hellwig un winas brahlis nu ſcho 11. Nowemberî peerunajuſchi, lai teem nahkot palihgâ, un winai apſolijuſchi weenu dalu no naudas, turklaht tai iſklahſtidami, ka preekſch winas tur ne-eſot nekahdu breeſmu; wini wezo kundſi ſaſeeſchot, un neweens zilweks tahs nedomaſchot par wainigu. Wina, noguruſi zaur iſgahjuſchahs nakts danzi, eſot gulejuſi pa aplaupiſchanas laiku, un tikai tad uſmoduſees, kad aplaupijums bijis iſdarihts un abi noſeedſneeki pee winas gultas peenahkuſchi, to ſaſeet. Kundſi nonahweht, no tam nebijis runas; naudas wina ne-eſot dabujuſi.

Pehz tam nu tika Hellwigi un dahrſneezes brahlis, Kahrlis Sanntrowitzs, apzeetinati. Lai gan ſchee deewsgan leedſahs, tad tomehr tos atſina par wainigeem; jo pirmkahrt zaur leezineekeem tika peerahdihts, ka Hellwigi, kam bija loti knapa roziba, daudſreiſ iſſazijuſchees, ka gribetu von Korff kundſes naudu dabuht, un ka pahr to kaulejuſchees ar Trihni Auſinu, un otrkahrt, ka Kahrlis Sanntrowitzs, kas kahdâ Rihgas fabrikâ bijis par ſtrahdneeku, pirmdeen, 11. Nowemberî, un otrdeen, 12. Nowemberî, naw bijis pee darba, un ka preekſch tam arweenu loti nabadſigi bijis apgehrbees, bet wehlak tam bijuſchas lepnas drahnas un daudſ naudas. Eeſahkot Sanntrowitzs mehginaja aiſbildinatees, ka tais deenâs, ſlimibas dehl, nebijis pee darba, un eſot bijis mahjâ. Bet kad ar to negahja, un kad ari, zeetumâ buhdams, newareja uſdabuht wiltigus leezineekus, kas wina iſteikumu apleezinatu, kà ari ziti leezineeki iſteiza, ka to redſejuſchi zelâ uſ Baldoni, un ari dahrſneezes maſais dehlens iſſazija, ka wina onkulis Kahrlis Baldonê bijis deenu eepreekſch von Korff kundſes nonahweſchanas, winſch pahrgroſija ſawu iſteikumu tahdâ ſinâ, ka tamdehl atradees zelâ no Rihgas uſ Baldoni, zuhku gribedams pirkt, — bet Baldonê winſch ne-eſot aiſnahzis. Zeetumâ Sanntrowitzs iſteizis diweem areſtanteem, ka 11. Nowemberî eſot bijis Baldonê pee ſawas mahſas. Ka winſch laupijumu iſdarijis, to tas ihſti naw iſteizis, bet tadſchu no tam bijuſi runa, kà no kahdas paſcham par ſewi ſaprotamas leetas. Hellwigi pawiſam to noleedſa, ka Kahrlis Sanntrowitzs pee teem bijis 11. Nowemberî. — Par peerahditu iſleekahs, ka Karline Hellwig, Kahrlis Sanntrowitzs un Trihne Auſin taiſni nehmuſchi dalibu pee noſeedſibas. Pahr Eduardu Hellwigu ir iſſinahts, ka winſch naktî uſ 12. Nowemberi naw bijis Baldonê; bet tadſchu ir peerahdihts, ka tam waijadſejis ſinaht pahr nodomato ſahdſibu pee von Korff kundſes, un tas nekahdu ſolu naw ſpehris, lai to aiſkawetu.

Kahdu ſodu minetee noſeedſneeki dabujuſchi zaur oberhofteeſas ſpreedumu, to jau iſgahjuſchâ nummurâ ſinojahm.

No ahrſemehm.

Franzija. Franzijâ jau atkal miniſteru krihſe. Wiſi miniſteri iſſazijuſchees, ka atkahpſchotees no amata, tamdehl ka tautas weetneeki taiſijuſchi tahdu ſpreedumu, ar kuru miniſteri newar buht meerâ.

Bulgarija. Lai gan generalis Kaulbars tagad Bulgariju ir atſtahjis un jau Pehterburgâ eeradees, tad tadſchu wehl ilgam newar ſaziht, ka zaur ſcho pahrgroſibu, kuru Bulgaru waldoni tik loti wehlejahs un ar tik ſkaļahm gawilehm apſweiza, winu partija nu jau ari ir iſkluwuſi iſ wiſahm gruhtibahm. Lai gan wini jo ſtingri wiſus ſawus pretineekus apwaktè un mehgina ſatureht lauſchnôs, tad tadſchu ſchee nenorimſt, zaur wiswiſadeem lihdſekleem un ſaſwehreſchanahm eerihkot nemeeribu, kuras noluhks ir, Bulgariju pawiſam noweetot ſem Kreewijas ſzeptera. Preekſch kahdahm deenahm atklahja ſaſwehreſchanos kahdâ junkuru ſkolâ, kam bija janokauj tagadejahs Bulgaru pagaidu waldibas galwas. Leeta nahza gaiſmâ zaur waldibai padewigajeem junkureem, un wiſi ſaſwehrneeki, to ſtarpâ ari kahdi ofizeeri un weens ſkolotajs, tika ſawangoti. — Lai nu reiſ beidſot atkal nahktu pee ſawa firſta un kahrtigas, paſtahwigas buhſchanas, waldiba nolehmuſi, deputaziju ſuhtiht pee wiſeem Ciropas leelwalſtju waldineekeem, ar luhgumu, lai tee weenotos kandidata ſinâ preekſch Bulgarijas trona. Tas tad droſchi ween tiktu wehlehts. No lihdſſchiniga Kreewu kandidata, Mingrelijas firſta, wini neka negrib ſinaht. — Kreewu Maſkawas awiſe tagad nodrukà kahdu wehſtuli, kas minetahs lapas redakzijai peeſuhtita no wairakeem Bulgareem (kurai kahrtai wini peederigi un zik to ir, tas naw ſazihts), kurâ ſchee iſſkaidro, ka Kreewijas peekriteju ſtahwoklis Bulgarijâ tagad eſot pawiſam nepazeeſchams. Wini teekot wiswiſadi un daſch'daſchadi kirzinati un dſenati. Wainigas pee wiſa ta eſot tahs pahrleelahs brihwibas, kas Bulgaru tautai pehz ſemes atſwabinaſchanas no Turku juhga eſot dotas zaur Kreewiju. Tamdehl Kreewijai waijagot ſemi apſehſt, ſtingri waldiht, un Bulgareem wairs nepeeſchkirt tik daudſ brihwibas. — Waj Kreewija uſ ſcho ſawu Bulgaru peekriteju luhgumeem klauſiſees, pahr to tadſchu ir jaſchaubahs; jo Kreewijai wiſu pirms jadomà pee ſewis paſchas, un ko Bulgarijas aplenkſchana ar Kreewu kara pulkeem noſihmetu, to katrs prahta zilweks pats war apſwehrt. Tas noſihmetu leelu karu ſtarp wairakahm leelwalſtihm, ſtipri aiſkertu Kreewijas finanzes jeb naudas leetas, noſpeeſtu wehl wairak uſ leiju jau tagad tik ſemo rubla wehrtibu, makſatu miljoneem un atkal miljoneem naudas un iſleetu ſtraumehm aſinu. Ka tas Kreewu draudſigajai partijai Bulgarijâ ir puſlihdſ weena alga, to war ſapraſt, jo wina tur grib tikt pee waldibas ſtuhres, bet ka Kreewija weenigi iſ labſirdibas neſihs tahdus upurus, tas ir maſaki tizams. Ar weeglu ſirdi wina pateeſcham pee tam nekerſees, — pat ari tad nè, kad zaur ſawahm paſchas intereſehm pee tam tiktu peeſpeeſta. — Bulgaru deputazijai, kas nupat dodahs pee leelwalſtju waldibahm, eſot uſdots, iſklauſchinaht, waj tadſchu nebuhtu eeſpehjams, Dahnijas prinzi Waldemaru peerunaht, lai tas peenemtu peedahwato Bulgarijas troni, un ja tas to nedaritu, waj newaretu bijuſcho firſtu Alekſanderu von Battenbergi atkal atdabuht par waldineeku.

Rumenija. Rumenijas kehninam, dſimuſcham Wahzu prinzim von Hohenzollern, kà ſinams, naw nekahdu behrnu. Tamdehl ir eewehrojams ſolis, ko tas tagad ſpehris, lai pehz wina nahwes Rumenijas tronis nepaliktu beſ mantineeka. Proti tas tagad ſawa brahla, firſta Leopolda von Hohenzollern-Siegmaringen, otro dehlu, 20 gadu wezo Ferdinandu, kas lihdſ ſchim deeneja Wahzu armijâ, uſnehmis ſawôs Rumenijas kara pulkôs par leitnantu un, ſcho uſnemſchanu ſwinot, wiſu walſts augſtmanu preekſchâ turejis runu, kurâ iſſazijees, ka warot notikt, ka jaunais brahla dehls reiſ eeſtahjotees wina weetâ.

Serbija. Tàpat kà Bulgarijâ, tà ari zitâs Balkanu puſſalas walſtîs droſchiba naw wiſai leelà; jo wiſur kuſtahs un wahrahs, kà kad kaut kas ſewiſchks katru brihd' waretu notikt. Tà nu ari padſird, ka ſaſwehrneeki eſot kahrojuſchi pehz Serbijas kehnina Milana dſihwibas. Aiſwinu nedeļ tee gribejuſchi waldineeku uſ medibahm ſagrahbt un, waj nu nokaut, waj aiſwest uſ Montenegriju. Bet kehninſch uſ zeļa pahr noſeedſneeku noluhku dabujis ſinas un brauzis atpakaļ uſ mahjahm, uſ ſawu galwas pilſehtu Belgradu.

Afganiſtana. Leels dumpis tur iſzehlees. Gilzaju zilts ſazehluſees pret Afganiſtanas waldineeku un tik ſtingri turotees pretim, ka emira kara ſpehkeem lihdſ ſchim wehl ne-eſot iſdewees dumpineekus uſwareht. Angli ſchihs leetas dehl, leelâs bailês; jo Afganiſtanas waldineeks ir winu draugs, uſ kuru tee zerè, ka tas Kreewus aiſturehs, lai tee ne-eelauſchahs Indijâ.

No eekſchſemehm.

Widſeme.

Prozeſe pret aſtoneem Widſemes lutertizibas mahzitajeem, kà „Rig. Ztga“ pehz Kreewu awiſehm „Свѣтъ“, „Биржевія Вѣдомости“ un „Новости“ ſino, tagad teek weſta Pehterburgâ ſenata 5. departamenta preekſchâ.

No Dſelſawas. Rekruſchu loſeſchanas laiks jau bijis. 7 Dſelſaweeſchu puiſchi nonemti, un aſtotais tuhlit paturehts Zehſis, dehl pahrleezinaſchanahs, waj teeſcham eſot ar krihtamo kaiti, kà kara komiſijas preekſchâ iſſazijees. Tagad Dſelſaweeſchu rekruſchi, kà leekahs, ir atmetuſchi to eeradumu, pahrmehrigi peedſertees, projam eedami; ſchogad pat loſês eedami, ſchkihrahs pa godam no kroga. Tàpat ari pahrnahkdami, godigi krogâ ſanahza un — aiſgahja. — Saka, ka feeweeſchi eſot leeli mehlneſchi, — pee mums tas ir gandrihſ otradi, — tè jaunekti kulahs ar mehlehm, apgahnidami ſchà, tà daſchu godigu meiteni. Droſchaka leeta ari gan ir, wihreeſcheem gwelſt neſlawu pahr ſeeweeſcheem, nekà otradi; jo meitenites jau ne-ees teeſai ſuhdſeht ſawu ſirdsſahpju, lai tahs ari waj deewsſin zik gruhtas. Un tak — ko domajeet! — ſchoreiſ ir weena uſdroſchinajuſees ſtahſtiht ſawas ſirdsbehdas zeenigai, ſchehligai pagaſta teeſai. Panahkums bija teizams! Wairak mehlneſchu „jaunkungeem“ pehz ſkaidras iſmekleſchanas un pahrleezinaſchanahs tika noſpreeſts, tik un tik reiſ 24 ſtundas noſehdeht aiſ Sweedru logu aiſkareem. Tas bija weſeligs! — Kà jau ſawâ laikâ ſchai paſchâ lapâ ſinots, tad kahdam Dſelſawas ſaimneekam aitas iſneſtas iſ kuhts. Domaja, prahtoja: buhſchot Tſchigani bijuſchi, waj kahdi ziti ſweſchi naktsputni, — un kas nu galâ iſnahk? Zerè atraſt ſchos wih-

---

„Labi, 25 kap.; bet Taws ſirgs jau ir klibs!“ kahds zits fuhrmanis peeſihmeja.

„Ih Tu, lihkdeguni, dſelten'azi, Tu jau atkal ſchkeelè!“ Tà fuhrmani lamajahs labu brihdi. Pehdigi zekineeki gahja tahlak.

„Luhdſu, eeſehſchatees!“ wairak fuhrmanu reiſâ eeſauzahs.

Fonskis ar Robertu eeſehdahs fuhrmana kamanâs, un nu tee brauza pà Pehterburgas eelahm. Kaut gan daudſ ugunu eelas apgaiſmoja, un ari jaunais ſneegs ſawu teeſu peepalihdſeja, tadſchu maſahs pilſehtas eedſihwotajam eelas wehl iſlikahs par tumſchahm. Winſch baidijahs, ka tik netaptu fabraukts. Robertam bija daudſ ko apbrihnot. Ilgi nebija wis jabrauz. Drihſ tee apſtahjahs pee leela, tſchetrtahſchiga nama un eedewa fuhrmanim peenahzigo algu.

Nama preekſchruhme bija gaiſcha un ſilta. Trepes, kas weda uſ augſchu, bija ſmukas. Tas wiſs modinaja Roberta ſirdî labas domas pret Fonska beedreem. Nu waijadſeja kahpt lihdſ 4. tahſchai. Pee tam Robertam waijadſeja neſt ſawu kufaru, kas tadſchu ari bija labu teeſu ſmags. Beidſot tee nonahza augſchtahſchâ. Tè uguns wairs nededſa. Otrâ tahſchâ jau ari wairs nebija uſ trepehm tepdeku, un treſchajâ — trepehm truhka ſmuko lehnu. Fonskis atgruhda walâ kahdas nepeeſlehgtas durwis, un nu tee eenahza wahji apgaiſmotâ gangî, kuram abâs puſês bija durwis, kas weda iſtabâs.

Abi zelineeki gahja pa koridoru gandrihſ lihdſ puſei. Tè Fonskis apſtahjahs un peeklauweja pee durwihm, uſ kuŗahm ſtahweja № 4.

„Duràk, — t. i. dumiki, — durwis jau ir walâ!“ kahda balſs eekſchpuſê atbildeja.

Sweſchneeki eegahja kahdâ puſlihdſ leelâ iſtabâ, kas zaur gardeeneem bija nodalita diwâs dakâs. Iſtabas kaktâ ſofajas galds ar tehjmaſchinu ſtahweja. Lampai, kas iſtabu apgaiſmoja, truhka kupeles. Kahds jauns wihriſchkis, atlozitahm peedroknehm, bija atſpeedees uſ galdu un laſija. Uſ eenahzejeem winſch nemaſ nepaſkatijahs, bet laſija tahlak. Aiſ gardeeneem ſtahweja gultas. Iſtabas eerihkoſchana jeb kahrtiba Robertam nemaſ nepatika. Uſ ſaſiſto maſgaſchanahs blodu ſijole bija nolikta. Schai bija tikai 3 ſeides. Uſ ſijoles ſtahweja grahmatu kaudſe.

Fonskis peegahja laſitajam klaht un, droſchi tam uſ plezeem ſiſdams, ſazija Kreewu waloda: „Na, Griſcha, godigaks Tu tadſchu ne-eſi tapis pa to laiku, kamehr eſmu projam! Labwakar'!“

Griſcha peezehlahs un itin aukſti apſweizinaja weeſi.

„Ah, Tu eſi! Tewi nemaſ negaidiju. Ko tad wehl pahrwedi lihdſa?“ — Fonskis atbildeja, ko Roberts neſaprata. Bet tè uſ reiſ Griſcha uſſchahwahs ſtahwus, nobrauzija matus, un tad it godpratigi Robertam luhdſa, lai nogehrbjotees un nemot weetu.

Roberts pateizahs un nowilka ſawu manteli. Winſch luhkojahs pehz drahnu peekaramà. Griſcha, to manidams, panehma manteli un to nolika uſ grahmatahm, uſ ſijoli.

Fonskis, beſ ka zepuri nonehmis, apſehdahs pee ſofajas galda. Ar pirkſteem pa galda wirſu ſpehledamees, winſch ſarunajahs ar Griſchu zaur ihſeem teikumeem Kreewu waloda, ko Roberts neſaprata.

„Waj winſch nupat tè bija?“

„Winſch newareja peldeht.“

„Bet wini?“

„Wini gul waj maiſa gifti.“

„Waj tagad newaijaga ſtrahdaht?“

„Mehs leekam baloſcheem iſlaiſtees!“

„Ari ko atpakaļ?“

„Maſ!“ Griſcha nopuhtahs un luhkojahs behdigi uſ ſemi.

„Wehl ir par ſlapju! Kad ſaule buhs patezejuſees augſtaku, tad jau ari ees zitadi! Newaijaga tikai ſaudeht duhſchas! Kas peeleek roku pee arkla un ſkatahs atpakaļ, tas naw kreetns ſtrahdneeks!“ Fonskis, balſi ziladams, ſazija.

„Nerunà neekus!“ Griſcha drukſu errigi atbildeja. „Tu tikai nodarbojees ar ſludeereſchanu un neleezees neka truhkt, un mums? Ja mums ir darbs, tad atwehli mums ari noſkumt. Noſkumſchana un darbs ir muhſu wezaki; tee lai muhs pawada. Kas nodarbojahs ar leelahm leetahm, tas newar naſchkeht konfektes.“

Robertam reiba galwa. Winſch neſinaja, ko ſaziht, ko dariht. Roberts atminejahs Fonska nekreetnos wahrdus dſelſzeļâ, un tagad nu ſchi ruhme winam iſlikahs gatawa preekſchelle. Aiſwakar wakarâ, kad apſkurbis pahrgahja no Wallineem, winſch atrada gultu, kur wareja atduſetees, un zik ruhpigi un kahrtigi mahtes rokas bija wiſu apkopuſchas, un tè? Roberts pa daļai ar reebumu noſkatijahs, kà wakarinas tika pagatawotas. Griſcha iſnefa tehjmaſchinu kukuà un Fonskis, pehz tam, kad bija dabujis no ſaimneeka naudu, gàhja uſ bodi, lai tur waijadſigo nopirktu. Tà nu Roberts weens pats ſehdeja tukſchajâ ruhmê. Zik ſpehdams, winſch apſlehpa ſawu nemeeru; tas apſehdahs uſ ſofaju un eeſahka ſmehkeht. Griſcha eenahza iſtabâ, panehma zepuri un manteli, un tad atkal aiſgahja; winſch gribot ko ſpehzinadamu pahrneſt! Roberts atkal weens pats ſehdeja uſ ſofajas. Winam iſlikahs, itin kà kad tas ſehdetu uſ ledus gabala un peldetu paſaules juhrai tuwaki. Kad tagad mahte, waj mihlotà Almà winu tà redſetu!? Waj atkal wina beedri? Ak, Pehterburga! Tu tahda meſchoniga, nelaba weeta!

Tè durwis atwehrahs un diwi jauni zilweki eenahza. Droſchi wini Robertu uſluhkoja un tam tuwojahs. Weens apſehdahs uſ loga behgeli, otrs uſ ſofaju, blakam Robertam.

„Kas Tu eſi?“ ſweſchneeks, kas uſ ſofajas ſehdeja, Robertam jautaja. Winam bija nepatikama ſeija. Tas lihdſinajahs wairak laupitajam, — bet bija maſs no auguma un wahjſch, un tamdehl Roberts nebaidijahs. Zik waredams, Roberts atbildeja Kreewu waloda: „Eſmu ſweſchneeks. Leo Fonskis mani tè atweda.“ — Roberts pee tam droſchi uſluhkoja praſitaju. Schis, neſpehdams Roberta ſkateena paneſt, uſlehza ſtahwus un berſeja rokas.

„Loti labi, loti labi! Tad Tu ſtrahdaſi mums lihdſa? — Un atkal wahrds „ſtrahdaſi“ tika ar balſa pazelſchanu iſrunahts, kà to Griſcha un Fonskis bija darijuſchi.

„Kahdu darbu? Es Juhs neſaprotu!“ Roberts apdomigi ſaziſa.

„Ah, Tu wehl eſi no tahdeem! Nekas nekait. Griſcha jau gan par to gahdahs, ka no Tewim kas kreetns iſnahk. Fonskis ir labs, ka winſch ſcho jauno ſehnu tè atwedis,“ maſais ſarkangalwis peebilda.

„Turi muti!“ otrs, kas uſ loga ſehdeja, pirmo apſauza.

„Ko tad es eſmu ſazijis? Waj naw teeſa, ka Griſcha ir daudſ ko wehrts?“

(Turpmak wehl.)

Drupas un druſkas.

Lapſu medibas leetâ.

Kaſchoku tirgotajs, pilsgalma apgahdatajs M. Grünwaldts, raksta „Rig. Ztgai“, ka Widſemê deemſchehl arweenu wehl neprotot apeetees ar lapſu ahdahm, lai gan Widſemes lapſas peeſkaitamas pre labakajahm ſugahm. Lamatas un ſlinte eſot labakais eerozis, kà lapſas dabuht rotâs, bet gifts pawiſam atmetama, jo gifts ſamaità ahdu un krahſu, tà tad pamaſina winas wehrtibu, tà ka winam wehl peedejâs deenâs atgadijees, ka lauzeneeki tam peeneſuſchi nogifteru lapſu ahdas, kuŗahm nebijis ne treſchahs dalas no ihſtahs wehrtibas. Ne ween tas maſinajot ahdu wehrtibu, bet ari tas, ka winas kreetni nemtihrot no taukeem, labi nekaltejot un, eekſchu iſnemſchanas dehl, uſgreeſchot wehderu, zaur ko ahdas ſaudejot ſawu ſwarigako gabalu. Pee tam Grünwaldta kgs aiſrahda uſ Hartwiga „Lexicon für Jäger“, kur ſihkaki aprakſtihts, kà ja-apeetahs ar lapſu ahdahm. „B. W.“

Meitenes par pulkſteenu taiſitaju mahzeklehm.

Pee Pehterburgas pulkſteenu taiſitaju meiſtereem, kà awiſes ſino, daudſ meitenu eeſtahjuſchahs mahzibâ, un kà paſchi meiſteri leezina, ka meitenes daudſ ahtraki un labaki eemahzotees ſcho ſkunſti, nekà ſehni. E.

Sen gadeem neredſeti brihnumi!

(12. Nowemberî 1886. g.)

Seneem gadeem newaid redſehts, dſirdehts, Mahrtinôs
Raibas pukes ſeedam meſchôs, ſileenôs,
Kà tas ſchogad peedſihwots. Ak, brihnumi!
Kleedereem ar' peebreeduſchi pumpuri.
Mihligas un ſaufas, tà kà pawaſarâ, iraid deeninas,
Ganôs eet wehl maſi lopi — aitinas. E. F. S.

rus starp paschu walsts behrneem! Un laikam atradihs ari. — Kamehr Dselsawas muischas ihpaschneeks, Ch. v. T. kgs, sawas leelahs suta dsirnawas gribot waj pawisam slehgt zeeti, tamdehl ka ne-esot ne prozentes, tikmehr Preedes tehwa koka tihtawas, ko tas scho wasar' uszehla par kahdeem simteem rubku, greeschahs, ka plihw ween. — Seemas pee mums wehl lihds schim naw bijis. Nu gan jau pehdejâs pahra deenâs (12., 13. un 14. Nowemberî) ir uskritusi tahda kahrtina sneega, — jau pat ragawas ir redsetas, — bet tas wiss neekâ ween buhs, jo seme naw nemas sasalusi. —D.—

Teepelê, pee Trikates, kâ „Walk. Anz." sino, jaunbuhwehts skolas nams eeswehtihts. Pee eeswehtischanas peedalijuschees Trikates mahzitajs, Trikates dsimtkuňgs von Aderkass, wairak apkahrtnes muischu ihpaschneeku un kahdi 500 zitu lauschu.

No Alswika. Pehdejâs deenâs muhs isbeedeja muhsu apgabalâ ne-aprasti breesmu darbi. 4. Nowembera wakarâ nodega Ontu saimneekam, Apsitem, seena schkuhnis ar kahdeem 20 wesumeem seena. 9. Nowembera wakarâ atkal aisgahja ar uguni Behrtinu saimneekam, Ludwikim, seena schkuhnis ar kahdeem 30 wesumeem seena un 6 wesumeem ahbolina. Abâs weetâs uguns — tihschi peelikta. — Behrtinu schkuhna dedsinataju pagasta walde 10. Nowembera rihtâ apzeetinaja. Pee isklausinaschanas tas atsinees, ka esot gan minetam schkuhnim uguni peelizis, un to darijis pa dakai no atreebschanahs, pa dakai us zita Ludwika naideneeka usskubinaschanu, kas scho esot draudejis noschaut, ja Ludwika schkuhna nenodedsinaschot. Kâ dsird, tad schodeen, 11. Nowemberî, dedsinatajs mehginajis zeetumâ zaur pakahrschanos nogalinatees, — bet tas winam naw isdewees. Pagasta zeetuma usraugs to wehl pusdsihwu usgahjis un atswabinajis. Riht' to eesuhtihs Walkas brugu-teesai. Loti wehletos, kaut ari to Onta schkuhna dedsinataju dabutu rokâ, un tas sawam pelnitam sodam ne-isbehgtu. Abeem apskahdeteem tiklab schkuhni, kâ ari seens bija ne-apdroschinati; tamdehl skahde gruhti panesama. Gr.

No Walkas. 11. un 12. Nowemberî kahds kuratora eerehdnis, schtahtsrahts von Mewes kgs, apmekleja abus seminarus un wehlak ari Walkas un Lugaschu draudses-skolu, gribedams wisu wairak pahr to pahrleezinatees, zik tahku schinis skolâs Kreewu waloda teekot kopta. ÷

Kurseme.

No Jelgawas. „Lib. Ztga" sino, ka „Latweeschu Awischu" redakzijai, sawa sinojuma dehl, kuru tahs pahr nelaika barona V. v. V. nogifteschanu pasneeguschas, ja-aisbildinahs prokurora preekschâ. Scho „Lib. Ztgas" wehstijumu waram apstiprinaht.

No Meijumuischas. 20. Nowemberî nodedsa scheijenes laidari. Uguns zehlahs pulksten 1/21â pusdeenâ no weena gala, un mas minutês isplatijahs brihnum ahtri pahr wisu ehku, kura wareja buht no asu 30 waj wairak gara un asu 6—7 plata, tâ ka turenes arendatori, kuri laidarus ar saweem lopeem un sawu zitu mantibu apdsihwoja, gan loti mas dabuja isglahbt. Ugunij par laupijumu palika 2 sirgi, weens no scheem lihds 150 rubku wehrtibâ, daudz brangu gowju, wairak zuhku un baxokku, — tàpat daudz ratu un ragawu, kâ ari wairakeem labiba, milti, gala, daudz leetas koku, un wiss lopu ehdamais, proti wairak simts birkawu seena un salmu. Kad nu uguns zehlahs tahdâ laikâ, kur wairaki tureja pusdeenu, tad paschi arendatori bija tikai uguni eeraudsijuschi, kad ta jau jumtu swilinaja, un kad nu laidara augscha ar apakschu zaur daudz zaurumeem bijusi saweenota, tad uguns us reisu pahrnehma wisas ruhmes. Tamdehl daudzi, kas eeskrehja sawus mihkos lopinus glahbt, palika bes panahkuma, nespehdami tos atraisiht; jo uguns tik peepeschi speedahs wirsû, ka tik ar breesmahm paschi sawu dsihwibu isglahba. Schausmigi bija redseht, kâ kahda gows, kehdi pahrrahwusi, zaur uguni isskrehja un ar degdamu muguru dewahs projam, kamehr zilweki to apdsehsa. Nesinu, waj gows buhs isdseedejama. Uguns ari draudeja aisnemt zitas ehkas, kahdus wahguschus, — bet zaur lauschu nepeekuhstoschu puhlinu tahs palika isglahbtas. Wehlaki gan ari Jelgawas uguns-dsehseji atsteidsahs, — bet tad jau leelahs breesmas bija pahrgahjuschas. Leelu leelâ laime bija, ka tai deenâ puhta pastiprs deenwidus wehjsch, kas uguni pa tahdu starpu treeza, kur neweenas paschas ehkas ne-atradahs; zitadi nelaimigajeem arendatoreem nebuhtu atlizis ne patwerstmes no negaisa. Ehka pati gan bijusi apdroschinata Kursemes muischneezibas uguns-apdroschinaschanas beedribâ par wairak tuhkstoscheem, — bet arendatoru mantibas nè. No kam uguns zehlusees, neweens nesina saziht. Bet jadomâ, waj tik nebuhs mihkâ pihpite, waj saldee papirosi tee wainigee?! Kaut jele ar tahdahm leetahm prahtigaki apeetos! Pateesi, tad paliktu daudz, daudz ruhktu asaru ne-isslazinatu. —.—

No Leel-Swehtes. Rukku kalna tuwumâ kahds isdeenejis saldats, kas dabujis no Krona seschas puhra-weetas semes, usbuhwejees mahjinu. Jaunais semes ihpaschneeks, sawas mahjinas durwis ar preekschkaramo atslehgu aisslehdsis, gahjis swehtdeen, 16. Nowemberî, us Jelgawas Latweeschu basnizu. Pehzpusdeenâ mahjâs pahrnahzis, tas atslehdz sawas mahjinas durwis, un tanî eegahjis eerauga, ka abi leelee gultas spilweni, wescha un daschas zitas drahnas pagalam. Sagli to wisu aisnesuschi projam. —its.

Wehl no Leel-Swehtes. Wehsta, ka tur isgahjuscho nedel' kahdu nakti T. mahjahm pirts sahkusi degt. Kamehr nu mahju laudis ar pirts dsehschanu nopuhlejuschees, tikmehr stallis atlausts un sirgi proweti iswest. Bet par laimi, ka schee bijuschi saslehgti ar dselsu pinekleem, zaur ko sagli sawa noluhka naw wis panahkuschi. — Kâ rahdahs, tad schim brihscham laupitaji sahk parahdiht sawus breesmigakos welna darbus. Ak, lai Deews schehligais pasargà muhsu mihlo dsimteni jele turpmaki no tahdeem grehka gabalu nageem! —ts.

No Leel-Wirzawas. Pirmdeen, 17. Nowemberî, pulksten 1/27ôs no rihta, scheijenes Mas-Schuhru saimneeks kluwa gruhti peemeklehts. Uguns tam aprija laidarus, wahgusi, seena schkuhni un dsihwojamo ehku. Laime, ka ahtrumâ glahbeji peesteidsahs; tad tikai eespehja weenu klehti ar labibu no uguns leesmahm issargaht. Uguns padarija leelas breesmas un issamischanu; jo bes ehkahm wehl sadega 4 sirgi, 10 gowis, wisas aitas un daschas zuhkas. No lopu glahbschanas nebija ne domaht; azumirkli wisa ehka pahrwehrtahs par uguns juhru, jo wehjsch tai rihtâ bija waren leels. Saimneekam bija radeneeks atbrauzis weesôs; ari ta sirgs un rati tapa ugunij par laupijumu. Weena gows un 4 zuhkas paschas bija isskrehjuschas ahrâ. Lopu ehdamais wiss sadedsis, un tàpat ari wairak laukfaimneezibas rihku. Lopu stalli bija no koka, — tee nodedsa lihds pamateem; bet istaba bija no kleka, — tai nodega jumts lihds greesteem. Atlikuschas ir diwas ehkas: rija un weena klehtene. Apdroschinata bijusi tikai istaba; wisa zita manta nebija apdroschinata. Skahde ir waren leela; jo nu naw wairs nei ehku, kur dsihwot, nedz ari lopu preeksch saimneezibas waijadsibahm. No kam uguns zehlusees, naw sinams. Laikam gan atkal zaur besdeewju rokahm; uguns pamanita upes pusê eeksch seena schkuhna, kur nemas naw jastaigà. Behdigu un schausmu pilnu eespaidu atstahj pee ikkatra, kas sawa lihdszilweka preekus un behdas sajuht, schis breesmigais uguns laupijums. Zik launa lai tahda sirds, kas zilweku skubinajusi, issteept sawu roku pehz sawa tuwaka mantas un tahdu breesmigu noseegumu pastrahdaht! Teescham jasaka, ka tagadejee laiki zaur launu zilweku besdeewibu un atreebschanos palikuschi wisai nedroschi. Neka neteek wairs taupihts, ne mantas nedz dsihwibas, ne goda nedz zilweku leeto sweedru un puhlinu. Wisu scho laundaris ais atreebschanahs ihsâ brihdî nodod uguns leesmahm par laupijumu, un tà pahrwehrsch zik daschu mantas krahjuminu par tukschu pelnu kopu, atstahdams dsihwneekus kailus un bes pajumta apaksch plikas, silas debess welwes. Schuhru saimneekam uguns wisu wina nabadsibu aprijusi, to apskahdedama par wairak tuhkstoscheem rubku. Laipnas sirdis un dewigas rokas lai scho gruhti peemekleto brahli eepreezina! — Treschdeen, 19. Nowemberî, pulksten 7ôs no rihta, Krona Wirzawas Beerantu saimneekam schkuhnis nodega. No kam uguns zehlusees, ir „nesinams". Ari tur skahde deewsgan leela. Noseedsneek', waj Tew nereibst galwa, eedomajotees, ka Tu sawam lihdszilwekam, atreebschanahs dehl, tik besgaligi leelu saukumu padarijis?! —tajs.

No Meschamuischas un winas apkahrtnes, pee Schagares. Schi gada wispahrigi nemihkais weesis, naudas truhkums, ari scheijeneeschus naw aismirsis. Zaur ko un kahdâ wihsê, to jau gan ikkatrs lehti nopratihs. Wisgruhtaki klahjahs saimneekeem un arendatoreem. Pirmajeem schogad eekriht leelas mahju pirkschanas kapitala deldeschanas nomaksas dsimtkungam. (Japeemin, ka teem ik peezôs gadôs schi maksa janomaksà). Kursch nu pee laika us tam sagatawojees, tas gan weeglaki to paspehs, — bet deewssin kà tas, kas tikai saka: „rihtâ, rihtâ!?" Turpreti ar beidsamajeem, proti arendatoreem, — ja, kà tad ar teem rahdahs? Kuri wehl preeksch pahris gadeem par tagadejo nomu deewsgan pahrtikuschi un besruhpigi wareja dsihwot, teem tagad saws krahjuminsch japeeleek klaht, un beidsot nomas weeta ar gruhtu sirdi un parahdeem kabatâ ja-atstahj. Tamdehl loti janoschehlo, ka daudz ari no kreetnakeem semkopjeem, kas ar zeribu us labu weiksmi preezigi un zensigi sawu gaitu usfahka, peepeschi tika aptureti. Tamlihds ari rokpelnis wairs newar isprast, ko nu buhs eesahkt, lai tik deenischku usturu waretu sagahdaht. Maisite gan buhtu lehta, bet kur tad lai pee tahs teek, jo rodahs mas darba un pelnas nekahdas. — Katrs nu gudro un prahto, kahdâ wihsê sewim us weeglako palihdsetees. Un riktigi, atgadahs ari gudrineeki, kas itin weegli un ihsakâ laikâ labu „schnupschki nozehrt", bet deewamschehl us nekreetnako wihsi, tà ka sewim lihdsedami, tee zitus eegahsch postâ. Tee ir tee, kas tumschâs naktîs sirgu stallus un wistu kuhtis apmeklè. Beidsamajâ laikâ scheit wairak sirgu sahdsibu isdarihts, gan agraki, kamehr sirgi wehl pa naktihm laukâ ganijahs, no ganibahm, gan ari tagad, kur tee zeeti apdroschinatôs stallôs atrodahs. Peeminschu tè tikai beidsamo sirgu sahdsibu, kas tika isdarita Oktobera mehnescha eesahkumâ pee scheijenes Winkelu muischas arendatora R. kga, kur, zilwekeem stallî gulot, 2 sirgi iswesti, kâ ari weena ore panemta lihdsa. Skahdi rehkina us 400 rubkeem. Leeta stahw teesas ismekleschanâ. — Daschi ziti sawus lopinus atkal atdabujuschi, pa dakai zaur to, ka blehschi tos naw spehjuschi laikâ pahrdabuht pahr robeschu, pa dakai zaur polizejas usmanibu. — Tàpat blehschi ari nekaunahs dsihwojamâs ehkâs, kâ ari klehtis eelaustees, kur ko labu sa-oduschi. Ne sen atpakal tee bija apmeklejuschi Meschamuischas melderi V. kgu, tam no klehts pa logu wairak drehbju gabalu isnemdami, wehrtibâ no wairak simts rubkeem. No masahs muischas, Wilkaischeem, sagli bija isgrahbuschi lihds 30 mehru labibas, zaur to, ka klehts muhri bija isgahsuschi. Ziti neleeschi atkal, gribedami wehl prahtigaki un wehl jo „kuplaku zelmu" zelt, bija nodomajuschi Meschamuischas teesas mahjâ eelaustees un no turenes, kâ leekahs, naudas skapjus, kâ ari wehl ko zitu isnest. Nakti us 6. Nowemberi, sawu negehligo nodomu gribedami isdariht, tee bija iszehluschi teesas istabas un preekschnama logus, un daudz wairs netruhka, ka nodoms teem buhtu isdewees, ja tee wehl laikâ no skrihwera palihga nebuhtu pamaniti un istrauzeti. Pehz tam, kad pahr laupischanas mehginajumu no weetigahs polizejas bija ismekleschana isdarita, tika no pagasta weetneeku pulka nospreests, teesas mahju zeetaki nostiprinaht, un preeksch ta, kâ ari magasinas klehts apsargaschanas peenemt pastahwigu naktswaktneeku. — Schis notikums lai deretu wispahrigai eewehroschanai. Leischmaleetis.

Mas-Wirbumuischâ, pee Sabiles, rijas nodeguschas Oktobera beigâs. Runà, ka uguni esot peelaidis kahds prahtâ sajuzis zilweks. Wainigais sanemts un nodots teesahm. — —

No Swahrdes. Waram no sirds preezatees, ja redsam un dsirdam, ka kristigas basnizas draudses tuweenê un tahleenê pat gruhtâ laikâ, kahds mums ari ir schim brihscham, ihpaschi naudas sinâ, zentigi ruhpejahs, lai jo derigi un kreetni apgahdatu sawas jaunahs pa-audses audsescharas un isglihtoschanas weetas, proti sawas skolas. Schinî sinâ godam peeminama ari Swahrdes draudse, kurai ari jau bijusi sawa deewsgan teizama skola preeksch skolas likumu laikeem. Tagadejais skolas nams ir stalta diwtahschu ehka, pehz scho laiku waijadsibahm eedalita, ar ehrtahm istabahm, bet warbuht drusku pa-ehrteem koridoreem. Skolenu skaits ir katrâ seemas semesterî tà ap simtu, pee kureem strahdà diwi skolotaji. Schim brihscham ir pirmais skolotajs Irlawas seminarists, Kundsina kgs, kas jau kahdus 10 gadu schinî weetâ godam kopj skolas darba lauku. Palihga skolotajs, Seeberga kgs, is Baltijas seminara, tikai 15. Oktoberî eestahjees, aisgahjuschâ Sarschanta kga weetâ. Bet pee wisahm plaschajahm telpahm, pee wisas skolotaju ruhpibas un skolenu uszihtibas skolas darbs, tiklab mahzischana, kâ mahzischanahs, newar itin kà peenahkahs sekmetees, ja skolai preeksch tam truhkst waijadsigo mahzischanas lihdsekku. Ka Swahrdes draudse ari to teizami eewehrojusi, to tagad leezina winas jaunahs, glihtahs skolas ehrgeles. Schi mehnescha 15. deenâ, ap pulksten 2eem pehzpusdeenâ, eeradahs skolas namâ Swahrdes pagasta waldes un teesas lozekli, lihds ar pulzinu zitu draudses peederigu, lai dsirdetu pirmo reis sawu koscho ehrgeku skanas, kuras no ehrgeku buhwetaja Krehslina kga wineem par skolas ihpaschumu tapa nodotas. Ehrgeku rewisijas dehl bija atbrauzis, no Swahrdes pagasta waldes usluhgts, musikas skolotajs un ehrgelneeks Schepska kgs, is Rihgas. Schepska kgs pehz apsinigakahs pahrleezinaschanahs wareja ehrgeles kà kreetna meistera darbu katrâ sinâ tikai usslaweht; to ari apleezinaja klausitajeem ehrgeku mihligahs balsis pee minetà kunga weiklahs un mahksligahs spehleschanas. Ar ihpaschu atsihschanu Schepska kgs peemineja, ka Krehslina kgs ehrgeles daschâ, jo eewehrojamâ sinâ kreetnaki un glihtaki pagatawojis, nekà to winam pehz lihguma kontrakta nosazijumeem buhtu peenahzees dariht. Ehrgelehm ir 6 balsis, pirmâ manualâ 3, otrâ 2 un pedalâ 1, ar manuala un pedala kopekleem; tà tad winas ar sawu balsu stiprumu un glihtumu waretu jo zeenigi ispildiht sawu weetu pat ne wisai leelâ basnizâ. Swahrdeneekeem ehrgeles maksà, pahrweschanu nerehkinot, 650 rubku, no kureem 300 rubku jau no senaka laika us weetigo mahzitaju pamudinaschanu salasiti no draudses lozekleem preeksch skolas waijadsibahm zaur basnizas upureem; truhkstoschee 350 rubku nowehleti no pagasta kapitala. Teescham, jo eewehrojams isdewums! Bet zerams, ka Swahrdeneeki wina nenoschehlos, bet preezasees, ka dseedaschana, muhsu ewangeliskahs Lutera draudses daiłums, kura ari tagad Swahrdes draudsê naw smahdejama, jo projam skolâ, jaunajahm ehrgelehm pawadot, ruhpigi kopta un glihtota, atskaneh arweenu jo daiłaki mahjâs un basnizâ, pascheem draudses lozekleem par sirschu eepreezinaschanu un Deewam par godu. Sawu sinojumu beidsu ar zeen. Schepska kga eewehrojameem wahrdeem, kurus winsch, rewisijas protokolu nolasijis, us Swahrdeneekeem runaja, ka zeen. Krehslina kgs, winu skolas ehrgeles buhwedams, naw weenigi skatijees us sawu pascha labumu, bet, mahkslai kalpodams, pagastam dahwinajis ehrgeles, kuras behrnu behrneem dos leezibu, ka preekschgahjeji teizami ruhpejuschees par sawas jaunahs pa-audses isglihtoschanu. R. Str.

No Wainodes raksta „Balt. Wehstnesim", ka tur diwi ugunsgrehki bijuschi, kuri, kà domà, no laundaru rokahm zehluschees. Proti 9. Nowemberî nodega pagasta wezakajam M. Lutzam rija un muischai schkuhnis. Abâs ehkâs bijis deewsgan salmu un seena.

Is Wahrmes. (Eesuhtihts). Schi gada 13. Oktoberis bija Wahrmeneekeem ihsta preeka deena. Schinî deenâ wini parahdija, kahda satiksme teem ar sawu dsimtkungu, un zik loti tee sawu kungu un wina familiju zeeni un mihko. Minetahs deenas pehzpusdeenâ pa wiseem zeleem laudis, tà sakot, pluhda us Wahrmes muischu, sawu jauno kungu lihds ar wina jauno laulato draudseni is ahrsemehm sagaidiht. Laiks bija loti jauks un lauschu tuhkstoscheem. Muischa bija no wisa pagasta jau wairak deenu, sem barona von Simolina kga rihkoschanas, us skaistako puschkota. Loti daudz pee tam bija katrâ sinâ darijuschi skrihweris Tirruma kgs un melderis Freymana kgs. Goda-wahrtu ar jaukeem transparenteem, no robeschas sahkot, lihds un eeksch muischas, bija daudz. Pulksten 7ôs wakarâ godato pahri pee robeschas sagaidija pagasta teesas preekschsehdetajs, Freyborna kgs, ar runu, un meschakunga weetneeks un wisi meschasargi ar slinschu schahweeneem un skanahm gawilehm, to, pika lahpas nesdami, jahschus lihds muischai pawadidami. Pee wairak godawahrteem jaunee kungi sanehma apsweizinaschanas, un pee pagasta mahjas, kur tos ziti pagasta amata wihri lihds ar wiseem saimneekeem sagaidija, tos apsweizinaja pagasta wezakais, Sohlmana kgs, ar ihseem, sirsnigeem wahrdeem, un wisi saimneeki peebeedrojahs pawadoneem jahschus. Muischâ tos sanehma ar leelisku ugunoschanu, leelgabalu schahweeneem, ragu musiku, wairakbalsigu dseedaschanu, sem ehrgelneeka Feldmana kga wadischanas, un ar lauschu skaneem „urà" sauzeeneem. Zeen. kungi wiseem laipni pateizahs. Sebâ nakti sapulzejuschees schkihrahs, sirdî sawam jaunajam baronam laimi wehledami un wisu labu no ta zeredami. — Kahdas pahri deenas wehlak pehz schi preezigà atgadijuma istruhzinaja wisus Wahrmes draudses lozekkus ta wehsts, ka muhsu basnizas aisstahws, wezais Wahrmes un Pakaischu majoratmuischu ihpaschneeks un lihds schim waldidamais kungs, barons von der Osten-Saken, knapi pahris deenu pahr sawa weenigà dehla un wedeklas pahrnahkschanu dabudams preezatees, pehz ihsas un zeetas slimibas aisgahjis Deewa preekschâ. Tahs nu bija un ir behdas, kuras dascham dsihwes laimi isputinaja. Nelaikis bija deewabihjigs un schehligs kungs. Prahwas winsch nemihleja un neweda, — bet labak pats ko peezeeta. Wiseem saimneekeem, pat knapakeem, winsch dewa eespehju, pascheem sawas mahjas eepirkt. Neweena, parahdu dehl, tas ne-isdsina, nedz iskihlaja. Nespehjoscheem deenestneekeem winsch dewa muhscha maisi. Par skolu un basnizu winsch pastahwigi gahdaja, preeksch beidsamahs tuhkstoscheem rubku upuredams, un daschadâ wihsê pagastam un dascheem ziteem ar balkeem, malku u. t. j. pr. tas lihdsejis. 22. Oktoberî, kâ wina behru deenâ, lauschu mihlestiba parahdijahs leelâ mehrâ. Sapulzejuschees bija loti daudz, augsti un semi, tuwi un tahli. Puschkots bija atkal, kas ween bija puschkojams. Sehru musika pawadija wezo kungu un wairakbalsiga dseedaschana puschkoja deewakalposchanu. Sahrku nesa gan muischneeki, gan saimneeki un daschadi amata wihri. Wahrmes mahzitajs, Lutzau'a kgs, mahjâs un us kapsehtas, pats dsili aiskustinahts, tureja sirdi aisgrahboschas runas, un Kuldigas Wahzu draudses mahzitajs, Raedera kgs, kâ weesis, ari runaja kodoligus un swarigus wahrdus. Tàpat ari Duhru dseedataju koris, pee pawadischanas peedalidamees, dseedaja us kapsehtas, un wina wadonis, Donina kgs, wairak ahrpagastu lozekku wahrdâ tureja eewehrojamu runu. Lai nu winsch dufs saldi Deewa meerâ! — Behru deenâ tapa wisi saimneeki, amata wihri, basnizas pehrminderi u. t. t. ar meelastu pazeenati, un ari pat nabadsini netapa aismirsti. — Jaunais dsimtkungs, abu muischu waldischanu usnemdams, parahdijahs jo leelsirdigs, tehwa peeminai ne ween dascheem eewehrojamu parahdu dsehsdams, bet ari no schi gada arentes katram saimneekam 25 rubkus atschkinkodams, un, kas tas leelakais, no mahju pirkschanas summas zinsehm weenu prozenti atlaisdams, zaur ko katra mahja nu saimneekam 2 lihds 3000 rubk. s. lehtaki maksà! Par to saimneeki ne ween pehz pasludinaschanas zeen. baronam augstu laimi un sirsnigu „urà" ussauza, bet ari us preekschu dsihwê mahzehs pateiktees. Tamdehl wehl reis: lai dsihwo muhsu barons von der Osten-Saken un wiss wina nams! — Kur kungi ar semneekeem tahdahm saitehm saistiti, tur meera un Deewa swehtibas wis netruhks. T. . . . m.

(Skatees peelikumâ.)

S l u d i n a j u m i.

Rihgas Latw. teatera personala weesoschanahs

Jelgawâ,

swehtdeen, 30. Nowemberî 1886:

sem **Rhode-Ebelina** kga wadibas ar bariton-solista **Fr. Lepschewitza** kga laipnu peedalischanos.

Israhdihs:

„Beliala meita".

Joku-luga 5 zehleenôs ar cepihteem dseedaschanas gabaleem, latw. no J. Berga.

Paseminatas zenas. [834]

Tuwakas sinas programâs.

Sirsnigas ardeewas

radeem, draugeem un pasihstameem, kara deenestâ eestahdamees, issaka

Seba Weinberg.
Karl Brihwmann.
Matihs Spalle.
Wilhelm Martinsohn.

Ar Deewu, mihlâ tehwija,
Tu jaunib's sapnu weetina;
Muhs liktens tagad no tew schkir,
Un sweschumâ mums ja-eet ir.

Sirsnigas ardeewas

kara deenestâ aiseijot, issaka saweem wezakeem, mahsahm, brahleem, radeem, draudsenehm, draugeem un wiseem pasihstameem

Dsirkaka Pehteris, Wahjeiku Jahnis un **Neilanda Janis.** [830]

Tuhkstoschkahrtigas, sirsnigas ardeewas

issaka wezakeem, mahsahm, brahleem, radeem draudsenehm, draugeem un wiseem pasihstameem, kara deenestâ aiseijot un Pehterburgas gwardê eestahjot: [829]

Wilkera Roberts un
Gasilewska Alekfanders.

Tukumâ

jauns zilweks wehlahs kahdâ godigâ Latweeschu familijâ dsihwokli, un luhdsis, kura wehlahs to usnemt, dot sinamu prakurara kungam, Dahrsa eelâ № 6; rihtôs no pulksten 10—12 peenemschana. [828]

Wagarem, [833]

meschafargam un **apprezetam muhrneekam** top weeta ar dahrseem un laukeem peerahdita Jelgawâ, Katrinas eelâ № 10.

Luhdsu wiseem, kas ar nelaika oberhofteesas adwokatu C. Schmida kgu stahwejuschi darischanâs un ar winu wehl naw islihdsinajuschees, lai atbihditu jebkahdus tahlakus sokus, bes kaweschanahs greestees pee manim. Makfaschanas pee atstahtahs mantibas no schi brihscha weenigi pee manim ja-atlihdsina, un atstahtahs mantibas parahdus es famaksaschu. [803]

Jelgawâ, 3. Nowemberi 1886.

Nelaika oberhofteesas adwokata C. Schmida testamenta zaur teesu legitimeeretais ekfekutors, instanzsekreteeris C. Melville, Jelgawâ.

Kursemes kreditbeedribas direkzija zaur scho usaizina tos grunts ihpaschneekus, kuri sawus ihpaschumus nahkoschâ gadâ gribetu likt takseereht, pee laika, un proti **preeksch 1. Janwara 1887.** g. peeteiktees, jo wehlakas peeteldeschanahs newaretu tikt eewehrotas.

Kahrtigi mehrischanas registeri un kahrtis ir preeksch takseereschanas komisijas jatura sagatawoti. [795]

Jelgawâ, 13. Septemberî 1886. (№ 4202.)

Direktora weetn.: L. Foelckersahm, direkzijas padomneeks.

Sekreteeris **Bistram.**

Aisputes wirspilsteesa dara zaur scho wispahrigi sinamu, ka 12. Dezemberî 1886. g. Leel-Nikrazes

Kalna-Jurumahjas

pehz scheit eeskatameem nolihgumeem tiks pahrdotas wairaksolischanâ.

Aisputê, 4, Nowemberî 1886.

(№ 3316.) Wirspilskungs: H. Simolin.
[801] Sekreteeris: Adolphi.

Krona Birschumuischas pagasta teesa, Kursemes gubernâ, Jaunjelgawas aprinkî, usaizina zaur scho wisus un ikkatru, kam kahdas prasischanas buhtu no scheijenes Sileklawu mahju saimneeka Mahrtina Sillina, schahdus sawus parahdus **15. Dezemberî sch. g.,** kâ weenigi nolikta isslehgschanas terminâ, pee schihs teesas usdot un peerahdiht; jo wehlak meldejuschees Mahrtina Sillina parahdu dewejî netiks klausiti, bet ar sawahm eerunahm un prasischanahm us muhschigu klusuzeeschanu tiks atraiditi.

Birschu pagasta teesâ, 4. Nowemberî 1886.

[798] Peesehd.: J. Upiht.
(S. W.) Teesas skrihw.: A. Strauss.

Skrundas Sihlu saimneekam Kristam Robam ir naktî no 17. uz 18. Nowemberi sch. g. no stalla gaischi

lofs sirgs,

ar masu baltumu peerê un us muguras sedulkas weetâ balts, mehrens no auguma, kahdu 7½ gadu wezs, wehrts 45 rubl. sudr., nosagts.

Sirga usrahditajs dabon 5 rubl. pateizibas algas.

Skrundâ, 20. Nowemberî 1886.

(№ 2557.) [832]

Ruston, Proktor un beedr., Rihgâ un Leepajâ.

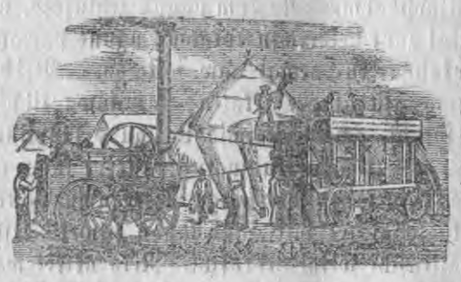

Pahrdod leelâ iswehlê:

Lokomobiles un **twaikkulmaschinas,** is pascha fabrikas Linkolnâ. **Stiftu kulmaschinas; ahbolinu** un **platsehjmaschinas.** — **Ahbolinu kuhlejus** un **wehtischanas maschinas.** — **Wooda labibas** un **sahles plaujmaschinas.** — **Tiger sirgu grahbektus, ekseln maschinas** un **peena saimneezibas maschinas.** — **Tschetrlemeschu** un **uniwersalos arklus.**

Saulera wirzas- jeb sutras pumpjus.

Ehrgiu un **Sweedru arklus.** — **Kartufelu arklus.** — **Ezeschas.** — **Sehklas apklahjejus.** — **Maschinu sikfnas.** — **Maschinu ellu.** — **Superfosfatu.** — **Kaulu miltus.** — **Kainitu.** — Us wehleschanos peesuhtam maschinu aprakstus un zenas.

Tukumâ pahrdod muhsu **laukfaimneezibas rihkus** un skunstigos mehslus, kâ: **superfosfatu, kaulu miltus** u. t. j. pr., [kaufmanis **J. Eichenberga kgs,** pee tirgus platscha. [1]

„Phönixa"
maschinu fabrika, Leepajâ,

peedahwajahs pagatawot

semkopibas maschinas, maschinas preeksch koku isstrahdaschanas, damskatlus u. t. t.

Lehgeri arweenu atronahs:

Sitejas kulmaschinas.
Ekseln maschinas.
Sehjas- un apmetamee arkli.
Ehrgla arkli.
Hohenheimera arkli
Rinka bluki.
Puzmaschinas.
Ezeschas.
Netihrumu pumpji.

Stalla logi no tschuguna.
Jumta logi no tschuguna.
Krahsnis.
Krahsnu durwis.
Pumpji.
Maschinas preeksch pudelu korku pagatawoschanas.
Grahpji, plihtes u. t. t. [283]

Bes tam schi fabrika bes paschas raschojumeem turâ lehgeri: **Labibas kahrtotaju is Meiera & Co. fabrikas, Kalkâ, pee Rein-upes.** Schi maschina wisai eewehlejama, ja grib dabuht tihru sehklu. **Stiftu kulmaschinas.** — **Maschinu sikfnas.** — **Maschinu ella.**

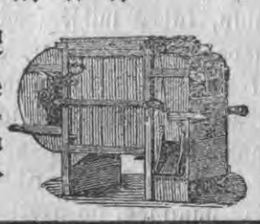

Aisputes wirspilsteesa dara zaur scho wispahrigi sinamu, ka **Stroku**

Warkalu mahjas

9. Janwarî 1887. g. us scheit eeskatamo nolihgumu pamata tiks pahrdotas wairaksolischanâ.

Aisputê, 7. Nowemberî 1886.

(№ 3402.) Wirspilskungs: Simolin.
[816] Sekreteeris: Adolphi.

24., 25. un 26. Nowemberî sch. g. tiks Schuweka dalâ, 8. un 9. Dezemberî sch. g. Sprugas dalâ un 15. Dezemberî sch. g. Schahbela dalâ, Rundales meschâ, **behrsa un alkschna dedsinamahs malkas**

meschs,

masakôs gabalôs, wairaksolischanâ pret tuhdalin samaksu pahrdots preeksch nozirschanas. Pee Sprugas un Schuweka ir sijpra behrsa malka. [792]

Muischwaldiba.

Galamuischas pagasta teesa, Dobeles aprinkî, dara sinamu, ka 15. Dezemberî sch. g. scheijenes, „Stilbju mahjâs"

uhtrupê

pahrdos: sirgus, gowis, aitas, zuhkas, labibu, akmenus, ragawas un daschadas saimneezibas leetas. [826]

Galamuischâ, 15. Nowemberî 1886.

(251.) Preeksch.: E. Putnin.
S. W.) Skrihw.: Sihlischkis.

Wez-Saukas Kapelu saimneekam, Behrtelim Kapelim, naktî no 8. uz 9. Nowemberî sch. g. is aisslehgta stalla

behra kehwe

issagta, 2½ gadu weza, leela no auguma, baltu peeri un masu, sarkanu blesi widû, pasirmahm krehtihm un baltu nagu pee kreisahs pakalschkahjas, 100 rublu wehrta.

Jaunjelgawas pilsteesâ, 19. Nowemberî 1886.

(№ 13161.) Pilskungs: Stempel.
[827] Aktuars: E. Neumann.

Nomas weetas.

Namutschu muischâ, pee Klikajeem, tiks masa muischa 6 kalpeem pa 60 puhraweetahm isnomata. Saloga 200 rubl. jaeeleek. [813] **Muischwaldiba.**

Zaur scho daram padewigi sinamu, ka mums isdewees, leelaku partiju **sewischki labas un saldas**

Baku-tabakas

is Tschernigowas gubernas eepirktees, zaur ko mums eespehjams, pirzeju kungus us wislabako apmeerinaht. Zeen. konsumentu kungeem luhgdami, muhs ar saweem usdewumeem pagodinaht, sihmejamees [808]

Ar augstzeenibu

Jacobsohns un Weinbergis,

tabakas fabrika **Kuldigâ.**

Maschinu dsiju, koatu, klarku un **schadwiku,** à 5 kap. gabalâ; **tamboreschanas ankeru dsiju,** sahkot no 10 kap. gabalâ; **drehbju knopes,** à 5, 8 un 10 kap. duzî; **manteku knopes,** sahkot no 12 kap. duzî; **Ludwika 4-schkeedru adamo dsiju un twistu,** à 60 un 70 kap. mahrzinâ; **samtu,** 40 kap. lihds 3 rubl. 50 kap. olektî; **leetus schirmjus** no 1 rubl. 10 kap. lihds 4 rubl. gabalâ; **korsetes no fischbeineem,** à 1 rubl. 30 kap. gabalâ; **bruhtes schleijeru tili,** 4-kahrtigu, à 45 un 50 kap. olektî, un **melno jeb sihda wilnu,** à 7 kap. loti, **sw. Pehterburgas gumijas galoschas,** kâ ari **wisas modes-** un **sihkas prezes** ar 10% lehtaki, nekâ lihds schim, laipni peedahwâ

P. J. Schönbergis,
[763a]. **Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 3.**

Geldeenâs sleghts.

Preeksch krodsineekeem!

Pehperkokus

leelâ iswehlê par lehtahm zenahm peedahwâ pehperkoku fabrika

no

Lankowska un Likopa,

Jelgawâ, Katoku eelâ № 5.

Zemu rahditaji teek us wehleschanos peesuhtiti.

Labi uskoptas

mahjas,

225 puhra-weetas leelas, ne tahlu no Leepajas, top tuhlit pahrdotas, waj us wairak gadeem isnomotas. Ja wehlahs, lihds ar mahju kreetnu inwentarijumu.

Tuwakas sinas, waj ar wahrdeem, waj zaur raksti, pee Krona Ranku teesas skrihwera Delwiga, pr. Skrundu. [824]

Akmenu sitejus

preeksch Rihgas-Engelhardtu schosejas meklê barons Nolcken, Rihgâ, Elisabetes eelâ № 13. — Runajams katru deen' no 10.—12. preekschpusdeenâ. [799]

Schenkis,

Jelgawâ, Walles eelâ № 35a, pretim sluhschahm, blakam Rothmana kgam, ir no 1. Janwara 1887. g. isnomajams. Mineto lokali war katrâ laikâ apskatitees. — Tuwakas sinas dabonomas Leelahs- un Dambja eelas stuhri № 69, materiala preeschu bodê. [752]

Georgis Thalheims,

Rihgâ,

pastahw no 1860 g.,

Maskawâ 1882 g.: Sudraba medalis. Maskawâ 1872 g.: Selta medalis. Parisê 1878 g.: Sudraba medalis.

peedahwa is pascha fabrikahm:

Ratu-smehri, seegellaku, sweki

preeksch pudelehm, wisadas krahsas, sortês, formâs un pakâs;

bruhschu-piki, schwerspahti, leichtspahti, lenzinu, analinu u. t. j. pr. us to labako samaltu; blankfitês, permanentu jeb baritbaltumu, mihklas formâ; bes tam sawu

Schaukôs: Selta medalis.

Rihgâ 1883.: Sudraba medalis. Filadelfijâ 1876 g. Filadelfijâ 1876 g. Rihgâ 1880 g.: Sudraba medalis.

leellehgeri no apstrahdateem materialeem preeksch seepju-wahritawahm, dselschu-leetawahm, wadmalas-, glahses- un papihra-fabrikahm u. t. pr.,

Rihgâ 1871 g.: Leelais sudraba medalis. Jelgawâ 1875 g.

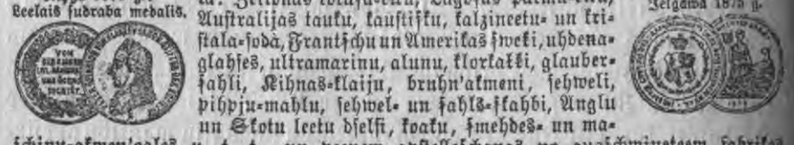

kâ: Zeilonas kokusa-eetu, Lagosas palmu-eetu, Australijas tauku, kaustisku, kalzineetu- un kristala-sodâ, Frantschu un Amerikas sweki, uhdenaglahses, ultramarinu, alunu, klorlakki, glauberfahli, Kihnas-klaiju, bruhn'akmeni, sehweli, pihpju-mahlu, sehwel- un sahls-skabbi, Anglu un Skotu leetu dselsi, koaku, smehdes- un maschinu-akmen'ogles u. t. t., un peenem apstelleschanas no augschmineteem fabrikas ihpaschneekeem preeksch schihm leetahm us wisu gadu; tahlak peedahwâ

buhwmateriali, kâ: ihstu Angku patent-portlandes zementu, Angku uguns-mahlu un uguns-keegelus, dubult-asfalta uguns-droschu jumta-papi, akmen'ogku-darwu, dakstinus, jumta-schihferu, trepju-pakahpeenus un slihses u. t. t.

Wihnê 1873 g. Wihnê 1873 g.

Bairijas, Braunschweigas un Kreewijas apinus un sesonâ ir leels lehgeris

semkopibas sehklu,

kâ: ahbolina-, timoteja-, spergeku- un rai-sahles-sehklu, sehklas-lehzas u. t. t. Lehtakahs zenas.

Adrese:

Georgis Thalheims, Rihgâ,

Kantoris: leelajâ pils-eelâ Nr. 16, pascha namâ.

Sw. Pehterburgâ 1870 g.: God'pilna atsihschana. Rihgâ 1833 g.: Selta medalis. Sw. Pehterburgâ 1870 g.: God'pilna atsihschana.

Sahdsiba.

1) Walles Steenu saimneekam behrs sirgs, ar blesi peerê un krehtihm us kreiso pusi, ar eejuhgu, wehrtibâ 121 rubl. 50 kap.;
2) Stuhru saimneekam behrs sirgs, 40 rublu wehrts, un
3) Mahrtinam Kruhminam turpat rati us koka asihm lihds ar rihkeem un wehrselehm, wehrti 30 rublu, ir nosagti.

Jaunjelgawâ, 22. Nowemberî 1886.

Pilskungs: Stempel.
[831] Aktuars: E. Neumann.

Leelu iswehli gatawu

ratu un kamanu

peedahwâ [669]

schtelmahkera meisteris

D. Auschkaps,

Jelgawâ, Leelaja eelâ Nr. 12.

Sausus **ehweletus** un **spundetus**

dehlus,

pehdu lihstes, eeksch- un **ahrpus kleedinus,** Rihgas fabrikatus, **pilnkantigas krona jumts lattas** un **wisadus zitus buhwmaterialus** peedahwâ par lehtako zenu **J. Jakobsohns,** Dselsszela eelâ, pa kreiso roku schkehrs eelâ № 5, pretim jaunajam zeetuma nama. [718]

Skolas behrnus wehlahs peenemt kopeli waj kostê, Jelgawâ, Katoku eelâ № 29, pa trepehm augschâ, Trengut kundse. [822]

Wislabakos **kokwilnas**

schkehrinus,

linu- un pakulu dsijas un deegu [27]

pahrdod par fabrikas zenahm

C. Höpkeris, Jelgawâ.

Labu, skaidru

wasku

pehrk par augstahm zenahm [805]

Rud. Lankowskys,
Jelgawâ, Katoku eelâ № 1.

Wihnu,

bischofu, rumu, konjaku, araku, ka ari **likeerus** un **schnapsus** no G. A. Bertels'a, Rihgâ, pahrdod par Rihgas cenahm [257]

Rud. Lankowskys,
Jelgawâ, Katoku eelâ № 1.

Дозволено полиціею.

Drukahts pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tê klaht peelikums.)

Jî Saldus. (Eesuhtihts). Muhsu pusê eet sadsihwe, gods Deewam, sawâ eerastâ zekâ rahmi uf preekschu, isnemot loschu laiku, kur kahdi eereibuschi jaunekki, sew un ziteem par kaunu, daschu melnbahrsdi aisnehma, zitam pat sawu duhri likdami baudiht. Tikai Baptisti schim brihscham naigi raujahs ar Luteranu pahrkristischanu. Tà ihsâ laikâ jau 8 personas winôs pahrgahjuschas; to starpâ 4 jaunekles, kas gan wairak laizigu baudijumu dehk, nekâ pateesigas atsihschanas labad tur dodahs, kà to peerahdija kahda jaunekle, — jo, ihsi preeksch kristischanas dabudama sinaht, ka winai peedehwatais jauneklis tahs nenems, ta tuhlit no wineem atrahwahs. — Ak jaunekles, ne-eseet jele tik weeplprahtigas un nemaineet, laizigu baudijumu dehk, sawu tizibu, pret to Wisswehto grehkodamas. Nepeewikatees! Deews nekaujahs apsmeetees. Jo ko zilweks sehj, to paschu tas ari pkaus. Kahds Saldeneeks.

Kuldigâ tagad ik deenas peenahk pasts.

No Leepajas. 15. Nowemberî tika uf kahdu twaikoni, kas brauza uf Kopenhagenu, dahrgs sirgs wests; bet pee pahrzelschanas pahr kuga malu, tas eekrita ostâ un pahrpeldeja uf otru malu, kur to ar leelahm puhlehm, bet par leelu laimi bes kahdas eewainoschanas atkal iswilka. — Nakti uf 18. Nowemberi bija saglis eelausees rahtskunga Ulicha mahjokli; bet zaur trokfni, kas laikam pee durwju uslauschanas notizis, tika kalpone usmodinata, un sahlê eegahjusi, ta atrada durwis, kas dahrsâ wed, wakâ. Durwis aistaissjusi, ta gahja kungus modinaht. Pehz ihsa brihscha sahlê atpakaf eenahkot, ta atrod atkal tahs paschas durwis wakâ; tà tad saglis laikam pee kalpones pirmahs eenahkschanas sahlê buhs paslehpees un nogaidijis, kamehr kalpone aiseet, un to brihdi isleetajis preeksch isbehgschanas. Saglis panehmis lihdsa daschas dahrgas peeminas mantibas. Pee sudraba leetu skapja tas ari muhkejis, — bet par laimi bes sekmes. Kà domajams, tad saglis wisu mahju kreetni pasinis. Kahda schaubiga persona ir apzeetinata. — 18. Nowembera rihtâ tika ne sen noslihkuschâ sweijneeka Bruweleita lihkis useets, malâ ismests. — Trihs sagli, kas Grobinâ scho pawasar' Broschewitza kgu apsaga, tikuschi, kà „Lib. Ztga" sadsirdejusi, schinis deenâs aissuhtiti uf Sibiriju. M.

Waj nu reis peetiks?

Al. Waebera kgs „Balss" pehdejâ nummurâ atkal un arweenu wehl nopuhlahs, israhptees if bedres, kurâ ar tik leelu brahsinu eekritis. Bet ko winsch tagad saka, ir tik mas eewehrojams, ka mums naw masakâ eemesla, uf to wehl ko atbildeht. Winsch saka, ka newarot drihsaki dotees meerâ, kamehr Uhsinu Dimsenu saimneeks, Swirlauka kgs, pats ar sawu pascha parakstu nahzis klaijâ. Labi! Ari scho preeku Al. Waebera kgam waram dariht; jo, kà jau sazijahm, nepeederam wis pee teem, kas sawu pulweri uf reis isschauj, jo sinam, ka Al. Waebera kgs tik weegli pat gaischakos peerahdijumus nespehj saprast. Tamdehk scheit nodrukajam tos rakstus, kuri mums eesneegti preeksch Al. Waebera kga un wina talzeneekeem, kas saskrehjuschi, nelaimigo adwokatu un redaktoru isglahbt.*)

I.

Wisu pirms man Jums, Uhsinu pagasta wezakais, Ostwalda kgs, jasaka, ka Juhsu sinojums „Balss" awises 44. nummurâ ne buht nespehj manu isteikumu eeksch „Latw. Awischu" 41. nummura apgahst. Tad wehl tas peerahda, ka Juhs eseet koti wahjjehdsigi, ka nespehjeet ne ihsa raksta gabalina kà peenahkahs saprast. Es sawâ rakstâ „Latw. Awischu" 41. nummurâ ne buht ne-esmu par Uhsineeku teizees, bet itin gaischi isskaidrojis, ka uf Uhsineeku wehleschanos „Latw. Awischu" redakzijai sinamo rakstu eesneedsis (t. i. peesuhtijis). Domaju, ka tik gaischs un skaidrs raksts jo behrnam buhs saprotams; tik brihnums, ka Jums nè! — Tad „Balt. Wehstnesim", kas mani sawas lapas 254. nummurâ sawu lasitaju preekschâ prastâ wihsê apmelojis, leetu pawisam pahrgrosidams, paweh-stiju, ka tam drihsumâ par prasto usbrukumu manai personai plaschi atklahtâ wehstulê wehl sewischki atbildeschu. G. Wilks.

II.

Lai gan skaidri sinu, ka Uhsinu pagasta wezakais, A. Ostwalda kgs, mani breesmigi sodihs, tomehr scheit pasneedsu schahdu atbildi: Schis, neka kauna nedomadams, esot lizis manu parku 3 asis no leelzeła nozirst (lai es tak pee siltuma nahktu). Bet nu, kursch zilweks gan gribetu, no weena gala kokus stahdiht un no otra tos zirst nost? Tamdehk greesos pee augstakas teesas un — pagasta wezako iswinneju. Bet talabad schis atkal mani „Balss" awisê salemo par sawadneeku, un tamdehk, ka es tahds, manu schehloschanos, dehk parkas nenozirschanas, esot atraidijis. Warbuht ka ari pagasta wezakais manu parku buhtu apschehlojis, kad kroga papa, kam peeder pagastâ Kanu mahjas, un kura zeła gabals tikai wiss ir apaksch manas parkas, nebuhtu (kà to pagasta wezakais raksta) pagehrejis koku nozirschanu. Bet kà lai nu kroga papas neklausa, jo winsch tak daschu reis wihru sagaida un pawada?!

Mihkais lasitajs gan warehs eedomatees, kahds posts walda schai masâ pagastâ, kur saimneeki isschkihruschees partijâs, un pee pagasta wezakâ tahda nesinaschana walda, ka winsch ne ta nesina, ka es, Swirlauka Janis, jeb, kà wina listês rakstihts, Jan Swirlowskis, esmu jau 15 gadu no augstahs domenu waldes apstiprinahts saimneeks Leel-Dimsenôs.

Tahłaku, ja zeen. redaktors Neandera kgs man buhtu draugs, kà pagasta wezakais melo, tad ta buhtu brihnischkiga draudsiba, jo es sawâ muhschâ zeen. redaktoru Neandera kgu wehl nebiju redsejis, nedſ ar winu sarakstijees, kad jau strihdus, mana parka dehk, bija pilnâ spehkâ. Drihsaki domajams, ka Uhsinu pagasta wezakais ir Al. Waebera kga draugs, jo kà manams, tad Al. Waebera kgs Uhsinu pagasta wezakajam neprasa par wina aisstahweschanu nedſ naudas, nedſ nabadsibas swehresta. Wezs Latweeschu sakams wahrds teiz: kur leelas kahsas, tur bes nerru ari newar buht. Kas schais leelajôs awischu strihdinôs uf tautas skatuwes stahw kà ners, to zeen. lasitaji gan jau paschi deewsgan gaischi redsejuschi.

Newaru saprast, kamdehk Al. Waebera kgs domâ, ka mehs Uhsineeki, ja waijadsigs, nedrihkstetu tam rakstam „Latw. Awischu" 30. nummurâ, kur apakschâ rakstihts: Kahdi Uhsineeki, sawus wahrdus atklaht. Swirlauka Janis.

III.

Zeen. „Balt. Wehstnesi"! Sawâ 254. nummurâ Juhs sawai laulatai draudsenei „Balsij" eseet usmetuschees par aisstahwu, domadami, zaur to tai lihdseht, pusgodâ isskuht ahrâ no sinamahs ligas, kurâ ta pati zaur sawu ne-apdomibu eeskrehjusi. To nu Jums gan newaretu nemt launâ, ja Juhs pee tam neleetatu aisleegtus lihdsekłus, proti dubultu nepateesu leezibu. Wisu pirms nepateesa leeziba ir, kad Juhs raksteet: „strihdus bija iszehlees dehk kahda raksta, kas „Latweeschu Awisês" bija nodrukahts ar to parakstu „Kahdi Uhsineeki", un kas runaja pahr notikumeem Uhsinu pagastâ." Naw wis tà! Jo strihdus iszehlees dehk raksteena „Balss" awises 27. nummurâ „No Jelgawas apgabala", kas usbruka Swirlauka Janim, kerdamees pee wina „silajahm bikshm". Tà tad „Balss" to strihdu eesahkusi. „Balss" kà pirmâ usbrukusi „Latweeschu Awisehm" un no winahm aisstahwetam Uhsinu Dimsenu saimneekam. Schim „Balss" awises kengaschanas rakstam atbildeja „Latweeschu Awisês" nodrukatais raksts, kas bija parakstihts ar „Kahdi Uhsineeki" un kas usrahdija „Balsij" daschu wainu, ko ta nespehja no sewis nokratiht, un tamdehk sahka eet greisu zeku. Tahłak „Balt. Wehstnesis" raksta: „Par peerahdijumu, ka minetais raksts pateesi sastahdihts no Uhsineeka Wilka, „Latweeschu Awises" nodrukaja kahdu no minetâ Wilka parakstitu apleezibu, kurâ Wilks apleezinaja, ka winsch sastahdijis rakstu bes „Latweeschu Awischu" redaktora Neandera kga palihdsibas." „Balt. Wehstnesi"! Tè es Jums Juhsu paschu lasitaju preekschâ metu Juhsu isdomatos melus un nepateesibas, waizadams: Kur un kad es tahdu apleezibu dewis? Mana no notara amata apstiprinatâ apleezinaschana ar skaidreem wahrdeem skan tà:

„Es, apakschâ parakstijees masgruntneeks G. Wilks, apleezinu zaur scho, ka es to, ar wahrdeem „Kahdi Uhsineeki" parakstito manuskriptu jeb rokrakstu, kas „Latweeschu Awischu" 30. nummurâ nodrukahts un zaur kuru kahdi Uhsinu pagasta lozekli leelakas publikas preekschâ kahdu sinamu leetu gribeja isskaidrot, **uf mineto Uhsineeku wehleschanos**, pats esmu redakzijai eesneedsis. Pee raksta-sazerescchanas nedſ redaktoram Th. Neandera kungam, nedſ ari kahdam zitam „Latweeschu Awischu" redakzijas spehkam naw bijis ne masakohs dalibas. G. Wilks."

Schim rakstam apleezinaschana peesprausta no Jelgawas notara amata, sem № 88 II, ar schahdu parakstu: sub fide et sigillo notariali.

Mitau, 24. Septbr. 1886. Sadowski, notarius publicus.

Kur nu stahw manâ apleezibâ, ka akurat es no sawas puses weens pats raksta esmu fastahdijis? Kur nu stahw, ka es esmu Uhsineeks? Es Juhs, „Balt. Wehstnesi", waizaju Latweeschu tautas preekschâ, pee sawa goda wahrda atbildeht, waj ta no Jums atstahstitâ apleeziba ir ta pati, ko es esmu islaidis tautâs? Tur tikai stahw, ka es uf uf kahdu Uhsineeku wehleschanos raksta redakzijai esmu eesneedsis, un ka redakzijai pee raksta sazereschanas naw ne masakahs dalibas. Waj ikkatrs masgruntneeks jau ir Uhsineeks? Kad zaur manu apleezibu tika gaischi peerahdihts, ka ne wis Neandera kgs raksta bija sazerejis jeb sastahdijis, bet ka tas raksts uf kahdu Uhsineeku wehleschanos redakzijai no manim tizis eesneegts, tad redakzija bija pilnigi attaisnota. Bet Juhs, nepateesibu leetadami, pahrgroseet manu apleezibu tà, kà kad es buhtu sazijis, ka es esmu Uhsineeks un weenigais raksta sastahditajs!

Beidsot peenemdami tà dehweto „humoristigu" walodu, Juhs, „Balt. Wehstnesi", stahsteet, ka raksts „bijis wiltots", un ka G. Wilks esot „nedrosch persona". Manu wahrdu daudsinadami, Juhs, kà leekahs, gribeet sawus lasitajus eebaideht, ka wilks esot breesmigs swehrs jeb meschonis. Zita peerahdijuma, ka es esot nedrosch persona, Jums naw. Tamdehk ka man uswahrds „Wilks", tamdehk es laikam gan parakstu wiltojis. Ja tas ir gaischs peerahdijums, tad es zaur wahrdu Dihrikis wehl daudſ gaischaki waretu peerahdiht, ka „Balt. Wehstnescha" redaktors ir ahdas nowilzejs. — Galâ tikai wehl peeminu, ka Juhs laikam gan no raksta wiltoschanas nebuhtu runajuschi, ja Jums pascheem tahds darbs nebuhtu labi pasihstams un eerasts. G. Wilks.

IV.

Teekam luhgti, wehl weena Uhsineeka wahrdu atsegt, uf kura wehleschanos „Latweeschu Awischu" 30. nummurâ nodrukatais un ar „Kahdi Uhsineeki" parakstitais raksts no masgruntneeka G. Wilka redakzijai tizis eesneegts. Schis wahrds ir Paula Mahrtinsch, Uhsinu Jekstu saimneeks.

Waj nu peetiks? Waj nu reis deewsgan gaischi buhs peerahdihts, ka „laikam gan pats Neandera kgs" daudsinato, „Latweeschu Awischu" 30. nummurâ nodrukato rakstu naw sazerejis un ar sweschu wahrdu parakstijis? **Al. Waebera kgs „Balss" awises 39. nummurâ apsolijees, ka winsch klaiji issazihs, ka esot pahrskatijees, ja winam tikschot peerahdihts, kuri tee Uhsineeki ihsti ir, un ka Neandera kgs pats to rakstu naw sarakstijis. Goda wihrs tura sawu wahrdu. Redsesim, waj Waebera kgs to darihs.**

---

*) Pee scheem Al. Waebera kga talzeneekeem ari peeder kahds Klusina kgs, kas islaidis tautâs schahdas gudras domas: „Latw. Awischu" redaktors Th. Neandera kgs wehl gan esot maj pasihstams kà strahdneeks Latweeschu laikrakstu un rakstneeku tihrumâ (sinams, tamdehk ka tas wehl eesahzejs), — „bet ari naw teikts, ka tas nahkamibâ newaretu tikt par jo eewehrojamu wihru schinî sinâ". Tamdehk „koti labi buhtu, ka Neandera kgs zaur sawu laikrakstu" kahrku jeb pakuln Wahzeeschus „nemtu labi pahrmahzîht un noraht, ka naw labi, aisleegt sawu tautu". Winsch „breesmigi usbruhk Webera (Waebera) kgam, Puspruhsim, kà tas to nosauz". Bet Waebera kgs esot weens weenigais Wahzeetis, kas pahrgahjis Latweeschu puhli; turpretim sinteem Latweeschu, no Wahzeescheem wilinati, pahrgahjuschi wahzeetibâ. — Tà raksta M. Klusina kgs; bet, deemschehl, koti schkidras domas, un turklaht nepateesa spreedums. Jo kad Waebera kgs man usbruka, pahrmesdams, ka es esot pahrgahjis zitâ lehgerî, kad eestahjos Latweeschu laikraksta redakzijâ, tad es peerahdiju, ka ne wis es, bet winsch pahrgahjis zitâ lehgeri. Ka winsch dewees „Latweeschu puhli", es ne muhscham winam ne-esmu pahrmetis. Pahreeschana zitâ tautibâ wisâs semês beeschi ween noteek. Pa tuhkstoscheem Wahzeeschu paleek par Frantscheem, Kreeweem, Angkeem, un atkal otradi. Waebera kgs ne buht naw weenigais Wahzeetis, kas palizees par Latweeti. Pahr to es ne puschplehsta wahrdina ne-esmu runajis, — bet tikai pahr to, ka winsch sawu dsimumu slehpis, Wahzeeschus apkengajis, un nemeeru un eenaidu zehlis starp muhsu daschadeem eedsihwotajeem. Pahreet zitâ tautâ, un sawu tautu apkengaht, ir itin zita leeta. Ja M. Klusina kgs man tahdus kahrku Wahzeeschus usrahdihs, kas Latweeschus apkengâ un nemeeru un eenaidu zet starp Baltijas tautahm, un ja schee kahrku Wahzeeschi man tàpat usbruks, kà Waebera kgs, tad es apsolos, ka tos tik pat „breesmigi" sagrahbschu, kà Waebera kgu. Ka Wahzeeschi Latweeschus wilinajuschi, atstaht sawu tautu, manim ari naw sinams. Turpretim gan sinu, ka nejauks sakams wahrds wehl ne sen muhsu Baltijâ pastahwejis, kas tà skaneja: „Sprichst Du deutsch, so kriegst Du Peitsch", t. i. „ar pahtagu dabusi, kad runasi pa wahzisku". — Naw wisai gudri, ka Klusina kgs, Waebera kgam usmesdamees par aisstahwu, mums tuwojees ar tahdeem jautajumeem; jo ari scho Al. Waebera kga talzeneeku waretum prasiht, kur ta leelâ nauda palikusi, kuru kahda winam labi pasihstama persona sanehmusi no Kursemes riterschaftes. Gudrati buhtu bijis, kad Klusina kgs buhtu zeetis itin klusu.

Jelgawas notikumi.

Rihgas Latweeschu teateris, kà mums sino, nahkoscho swehtdeen, 30. Nowemberî, israhdihs Jelgawâ „Beliala meitu" ar dseedaschanu, kura luga esot peeskaitama pee wisu labakahm un wiswairak aisgrahboschahm Rihgas Latweeschu teatera repertuarâ.

Sahdsiba. Kahdam Wolguntes laiwineekam 12. Nowemberî uf tirgus no kules kahds garpirkstis iskehris 75 rubl. naudas, bes ka laiwineeks kaut ko buhtu manijis. Tomehr schis drihs ween apkehrees, ka kule istukschota. Gan nu ahtrumôs, zik ween waredams, meklejis pehz sawas naudas, — bet wisi wina publiki bijuschi par welti. Saglis ar wisu naudu aisgahjis kà preekâ. H.

Kauschanahs. Treschdeen, 12. Nowemberî, pulksten 11ôs wakarâ, bija Marijas eelâ pee kahda nama durwihm sapulzejuschees wairak rekruschu, un tur sahkuschi sawâ starpâ strihdetees un — kautees. Gorodowojeem bija laimejees jauno łauschu puhli issaukt, pee kam tee, uf wisahm pusehm aisbehgdami, uf gorodowojeem if rewolwera diwas reisas isschahwuschi, — bet, par laimi, neweena naw eewainojuschi.

Breesmigs warmahkas darbs. Sestdeen, 22. Nowemberî, pulksten 8ôs wakarâ, aiss Esara wahrteem zilweki isdsirda Haacka kga dehłu plazî, Drikses malâ, schehlu waimanaschanu. Turp aissteiguschees, tee redseja, ka kahds tehwinsch ar nolaustu kahrts gabalu dausa minetâ kunga dehłu waktneeka palihgu, Leiti P. Schee nu nelaimigo atswabinaja no łaundara rokahm un paschu łaundari tik ilgi apwakteja, kamehr kahds uf pilsehtu aissteidsahs un scho notikumu pasinoja polizejai. Polizejas eerehdni łaundari sagrahba un noweda uf polizeju, kur tas issazijees, ka esot laiwineeks un sauzotees par K. Smagi saststais P., leelas sahpes zeesdams, pehz trim stundahm islaidis sawu garu. Domâ, ka łaundarim bijis atreebschanahs noluhks. X.

Sahdsiba. Ka ne ween wihreeschi ir manigi garnadschi, bet ari seeweeschi, to peerahda schahds peedsihwojums: Isgahjuscho nedeł' Leelajâ eelâ kahdâ schenki ee-eet diwas palaidnigas seeweetes, labi peedsehruschahs. Tahs sahk sawstarpigi strihdetees, dehk kahda leela, jauna lakata. Weena grib, lai lakatu pahrdodot un naudu isdalot uf pusehm; turpreti otra to atkal weena pati raugahs pahrdot. Beidsot tahs islihgst tà: Lakata paturetaja eet pirmajai lihdsa wisur, kur tà scho wed. Bet ko domajeet, kur pirmâ otru aisweda? Uf to paschu bodi, kur lakatu saguschas! Tà nu pirmâ otrai atreebahs un dabuja 40 kapeiku no bodneeka par usrahdischanu. Lakatu esot abas kleijones nosaguschas, bodneekam klaht esot, — sinams, tahdâ brihdî, kad bode bijusi łauschu pilna.

Uguns-grehks. Liktena paregoni saka, ka nelaime nenahkot nekad weena. Tà ari 20. Nowemberî pee mums notika. Tik-ko Meijumuischas uguns-grehka gaischums bija apdsisis, tè atkal jaunas uguns breesmas muhs isbeedeja paschâ pusnaktî, ihsi preeksch pulksten 12eem. Schoreis uguns mahte weesojahs uf pilsehtas pławahm pee 2 tukscheem Küfsnera kga seena schkuhneem, ihsâ laikâ tos ar sawu breesmigo mehli nolaisidama. Abi schkuhni bija apdroschinati. Schoreis uguns zehloni gan war dehweht par tihschu darbu; jo zitadi tukschee schkuhni ar dakstinu jumteem nakts laikâ gan nebuhtu eesahkuschi kuretees. Tà schinî rudenî jau atkal 3 schkuhni no Jelgawas pławahm nosuduschi. ш

Wisjaunakahs sinas.

Pehterburgâ, 24. Nowemberî. Zukura fabrikants Königs paseminaja zenas par zukuru ar 90 kap. par pudu preeksch wisahm sortehm.

Parisê, 5. Dezemberî (23. Nowemberî). Ministeru krihse turpinajahs.

Belgradâ, 5. Dezemberî (23 Nowemberî). Bulgaru deputazija wakar wakarâ scheit atnahza.

Dschurdschewâ, 5. Dezemberî (23. Nowemberi.) No deenesta atlaistee ofizeeri, majori Nadeschdins un Schostaks un kapteinis Iwanows, kas kà grunts ihpaschneeki Schumlâ dsihwo, dabuja no Schumlas waldes pawehli, 24 stundu laikâ if Schumlas aiseet; zitadi wini ar waru tiks israiditi. Wakar schee trihs ofizeeri aisnahza Rustschukâ un suhdsejahs Wahzu konsulim pahr sawu israidischanu, skahdes atlihdsinaschanu pagehredami. Konsulis usnehma protokolu un zehla to leetu Sofijâ preekschâ. Kamehr atbildi dabuhs if Sofijas, tee trihs paleek Rustschukâ. — Pateiziba nahkahs Rustschukas Wahzu konsulim, un tàpat ari Sofijas konsulim, jo zaur winu publikeem ir israidischanas pawehle atzelta un wiseem trim ofizeereem atwehlehts, eet atpakaf uf sawu dsihwes weetu.

Wehstules un atbildes.

1. **J. Sw. un G. W. kgeem:** Pilnigi negahja. Japaleek meerâ ar to, kas atlizis.

2. **P. M—n kgam:** Dabujahm pehz redakzijas slehgschanas. Labpraht usnemsim nahkoschâ nummurâ.

3. **—ms kgam:** Ruhmes truhkuma dehk waijadseja atstaht preeksch nahkoschâ nummura.

4. **W—lhds. Kr. A.:** Juhsu wehleschanos ispildisim Janwara eesahkumâ. Rule peesuhtitahs sinas lassfeet nahkoschâ nummurâ.

5. **„Rahjumam":**
6. **„Kahdam Juhrineekam":**
7. **S—a—B:**
8. **J. S.:**

} Dabujahm pehz redakzijas slehgschanas. Nahkoschâ nummurâ.

9. **W. N. kgam:** To, ko Juhs wehlatees, jau saweem sinotajeem esam peekodinajuschi, kà jau gan paschi preeksch kahdahm nedelahm „wehstulês un atbildês" buhfeet lasijuschi. Schoreis leeta naw no jebkahdâ swara, un tà, kà mehs wisâ ihsumâ notikumu peeminejuschi, tà tas ari zitôs laikrakstôs bija lasams. Leeta jau nowezojusi, un tamdehk pahr to wehl sihkumus pasneegt, naw wairs nekahda eemesla.

10. **A. D. kgam:** Kamdehk pahr scho leetu wehl gribeet strihdetees. Lai wina dusê. Neweenam tur naw bijis launa noluhka.

11. **Wiseem teem, kas semkopibas leetâs** wehlahs padomus, daram sinamu, ka **Sintenis'a kgs** wairs nedsihwo 44., bet **50.** nummurâ, Rihgas Leelajâ Alekfandera eelâ. Schè klaht wehl peesihmejam, ka ari no tahdeem padoma prasitajeem pagehram, lai tee sawâs wehstulês usdod sawu pilnu wahrdu un adresi. Zitadi winu raksti paliks ne-eewehroti.

12. **P. K. kgam, Suhrâs:** Juhsu rakstu newaram usnemt.

„Latw. Awischu" redaktori:
W. Peitan. Th. Neander.

Дозволено цензурою. Рига, 24-го Ноября 1886. г.

Basniza un skola.

Sina.

Dschuhkstes ehrgelneeka mahjâs noswineja 1. Nowemberî itin jauku goda deenu mihkotam un zeenitam ehrgelneekam un skolotajam Teodorim Weidemanim. Bija pagahjuschi 25 gadi, kamehr winsch eestahjees skolotaja amatâ. Weidemanis bijis eesahkumâ par skolotaju Wentspils apgabalâ, tad par skolotaju un ehrgelneeku Strutelê, un nu kahdus 14 gadus Dschuhkstes draudsê. Jau no rihta agri bija dseedataju- un musikas koris apsweizinajuschi gawilneeku ar jauku dseedaschanu un patikkamu musiku. Mihkas rozinas bija leelo istabu zik spehdamas ispuschkojuschas. No draudses lozekkeem, mihkeem draugeem un kaimineem bija nauda dahwinata, lai jubilars, kas teizams musikas zeenitajs un pratejs, eegahdatos jaunas klaweeres. — Lai gan pehz pusdeenas stiprs leetus lija, tad tomehr amata beedri, patapuschi no skolas darbeem wakâ, steidsahs, sawu mihkoto amata brahli apsweizinaht un tam labas laimes wehleht. Pehz nodseedatas dseesmas „Teizi to Kungu, to godibas kehninu swehtu" Dschuhkstes zeen. mahzitajs usrunaja jubilaru, pateikdamees, ka Deews winu tik schehligi wadijis, wina puhlinu basnizâ un skolâ tik bagatigi swehtidams. Dschuhkstes skolotajs Weinbergis apsweizinaja gawilneeku, kâ sawu kaiminu un amata brahli, tam jo projam Deewa swehtibu wehledams. Jaunpils skolotajs Grünfelds to apsweizinaja zitu amata brahlu wahrdâ, tam pasneegdams duzi sudraba karoschu. No Striku skolotaja bija 2 lukturi dahwinati, par pateizibu, ka pee zeenijamâ jubilara senak tik daudz bija eemahzijees, ka warejis nolikt skolotaja ekfamenu. Tàpat ari no dascheem ziteem jubilara senakeem skolneekeem bija pasneegtas it jaukas dahwanas, kâ ari laimes wehleschanas un telegramas atsuhtitas. — Pats gawilneeks pateizahs ar sirsnigeem wahrdeem par wisu mihlestibu, kas winam schinî deenâ tik bagatigi parahdita. — Wakara laiks aisgahja koti jautri, gan sarunajotees, gan danzojot. Israhdija ari to joku lugu „Bruhtes mekletajs". Pee goda maltites issauza augstas laimes gawilneekam un wina laulatai draudsenei. Peemineja ari, ka Weidemanis ir kreetns skolotajs, kas pratis sawus skolneekus pareisi mahziht un isglihtot, ka tee tapuschi labâs weetâs, — zitus atkal tik tahlu sagatawojis, ka tee warejuschi eestahtees Irlawas seminarâ; tahkak, ka dibinajis dseedataju- un musikas kori, kas daudzreiz klausitaju sirdis eepreezinajuschi, un ka uz skolotaju sapulzehm zaur dascheem derigeem raksteem, waj atkal pee debatehm ar teizameem padomeem bijis par leelu swehtibu. — Kas mihlestibu sehj, tas mihlestibu plauj. — to schi goda deena gaischi leezinaja. Zeenito amata brahli lai Deews jo projam ustura pee mihkas weselibas un spirgtuma, ka winsch lihdz sirmam wezumam waretu mahziht un audzinaht! — —

Pahr lopu asins ehschanu.

No lopu asins ehschanas atturahs ne ween Baptisti, kas mahza, ka Kristus asinis (eeswehtitu deewagalda wihnu) nedrihkst ar lopu asinihm, kas esot to dsihwiba, jaukt kopâ, un Schihdi, kureem tizibas preekschraksti to aisleedz, — bet ari daudz lutertizigu Latweeschu to dara, sazidami, ka bihbelê tas aisleegts. Kursemê ir daudz weetu, kur lopu asinis ne-isleetâ ehschanai. Ihpaschi tais widutschôs, kur Baptisti sawu mahzibu isplatijuschi, Nebaptisti peenehmuschi no teem, starp zitahm eeraschahm, ari to, ka kauta lopa asinis sakrahj traukâ un ruhpigi parok semê, lai nedz sunis, nedz zits kahds lops tahs nedabon. Tà ari kahda nabadsigôs apstahkkôs dsihwodama seewina nokawa pahris nedeku atpakal sawu zuhku, ko ta wasar' ar sahlehm, kartuseleem u. t. t. bija usehdinajusi, — bet traukâ satezinatahs asinis ta paraka semê. Gan mahjineeki to no tam raudsija atturehť, lai tà nedara, teikdami, ka, ja tahs ehdeenam isleetahs, tad tai ar saweem diweem behrneem buhs pahris un wairak reisu, ko paehst, — tomehr seewina scho pamahzibu nepeenehma, bet atteiza, ka bihbelê stahwot, ka tas esot grehks. To gan schi nesinot, kurâ weetâ tas rakstihts, — bet esot to no daudzeem dsirdejusi. Ari Baptisti to sakot, — un tee gan to labaki sinaschat, jo tee jau esot leeli bihbeles prateji. — To eewehrojot, nu ronahs jautajeens, kas no lopu asins ehschanas turams.

Pehz grehku pluhdeem Deews dewa zilwekeem waku, ehst wisadu lopu un swehru gaku, turklaht nosazidams: „Tomehr to meesu winas asinîs jums nebuhs ehst (1. Mos. 9, 4.). eeksch ka winas dsihwiba ir." (3. Mos. 17, 11.—14.). Ar to ir sazihts, ka nebuhs dsihwus lopus swehrischkigâ wihsê leetaht ehschanai, — peemehram tà, kâ wilki to dara, — nedz ari nokauta lopa gaku, kamehr asinis naw pawisam notezejuschas, t. i. kamehr lops wehl nebuhtu beidsis dsihwot. Deewischkais prahts un griba pee tam bija, lai zilweki nepaliktu par breesmoneem un ne-eerastu meschonigu dsihwes wihsi. Kad ari apustuku konzils Jerusalemê peenehma, ka no asinihm jaatturahs, tad pahr to ir daudz spreests un strihdehts, waj zaur to teek katra asins ehschana aisleegta, un waj aisleegums naw kà moraligs likums, kas wisus zilwekus saista. — Bet pee schi aisleeguma newar nekur ne masakahs ihpaschibas atrast, kas to daritu par moraligu likumu. Ari swehtee raksti to nekur par tahdu nenosaka. Jerusalemê noturetà apustuku konzila spreedums ir tas, ka tiziba eeksch Kristus un swehta, godiga dsihwoschana pati par sewi jau peeteek, lai pestischanu panahktu, bez ka buhtu waijadsigs apgraisischanu un daschus zitus Mosus bauslibas nosazijumus peepatureht. Tas ari is apustuka Pehtera wahrdeem, ko tas minetâ konzilâ runaja, skaidri noprotams. Winsch saka: „Ko juhs Deewu kahrdinajeet, us to mahzekku kaklu juhgu likdami, **ko nedz muhsu tehwi, nedz mehs spehjam nest? Bet zaur ta Kunga Jesus Kristus schehlastibu mehs tizam, ka muhschigi tapsim isglahbti, tà kà ari wini.**" (Ap. darb. 15, 10. 11.).

Kad konzils beigâs peenehma apustuka Jehkaba preekschlikumu, kas sihmejahs uz tam, ka atgreesteem paganeem ja-atturahs no prettikumigahm leetahm, darbeem un eeraschahm, kuru starpâ ari asins ehschana mineta, tad tas pilnigi sakriht ar ta laika politiku. It pareisi teek spreests, ka zaur to ir gribejuschi schkehrschkus nowehrst, kas kristitu Juhdu un paganu saweenoschanai stahweja zeklâ. Atgreestee Juhdi turejahs pee ahrpus bauslibas, starpibu daridami starp schkihsteem un neschkihsteem ehdeeneem. Scho starpibu Deews atzehla kahdâ parahdischanâ, kur Pehterim teek sazihts: „Ko Deews ir schkihstijis, to tew nebuhs par aisleegtu tureht." (Ap. darb, 10, 15.). Tai paschâ parahdischanâ Pehterim teek pawehlehts, paganus peewest pee Kristus mahzibas, ko lihdz tam neweens nebija darijis, tamdehk ka Juhdi tizeja, ka ta ir sagahnischanahs, kad ar paganeem satikahs, waj ehda kopâ. Pehteris, ee-eedams pee deewabihjiga Karneela, kas bija pagans, pats saka: „Juhs sineet, ka Juhdu wihram nepeeklahjahs peebeedrotees jeb nahkt pee sweschas tautas zilweka; bet man Deews ir rahdijis, ka neweenu zilweku nebuhs dehweht par negantu jeb neschkihstu." (Ap. darb. 10, 28.).

Pehteris bija pirmais, kas uz Deewa ihpaschu pawehli eesahka paganu atgreeschanas darbu, kuri leeleem pulkeem peenehma jauno mahzibu. Tad pat ari zehlahs nosaukums: „kristiti kaudis". — Toreiz pagani saweem elka-deeweem ne ween nesa upurus, bet ari ehda no upuru asinihm un noschnaugtu lopu gakas. Tur klaht wehl mahzitas, ka tee pee sawas deewakalposchanas dsina neschkihstibu, kas par nekahdu, waj koti masu grehku tureja. Kristus mahzibu peenesdami, tee peepatureja daschas no sawahm paganiskahm eeraschahm, to starpâ ari asinis isleetadami ehschanai. Kaut gan pehz dabigâ likuma asins un noschnaugtu lopu gakas ehschana pati par sewi nav launa, tad tomehr kristiteem Juhdeem tas bija par peedausischanos, jo tee usskatija asins ehschanu par elka-deewu kalposchanu. Tamdehk tas ir itin dabigi, ka atgreesteem paganeem peenahzahs, aiz gudribas, kahdu laiku ar teem pazeestees, kamehr tee no sawa stuhrgalwigâ aisspreeduma ne-atkahpahs.

Eewehrojot ta laika buhschanas, ir redzams, ka pehz konzila spreeduma neschkihstahs dsihwes aisleegums peeder taisni pee moraligâ likuma, un asins waj noschnaugtu lopu gakas ehschana (kam asinis paleek eekschâ) tik aplinkus. Ka tagad ar asins ehschanu ne-apsihmê nekahda nodoma, elka-deeweem kalpot, to katrs atsihs. Saprotams, ka tad ari spreedumam, ka ja-atturahs no asins ehschanas, naw muhsu laikôs wairs nekahda pamata.

Tik pat bespamatigi ir tas teizeens, ka ihpaschi asinis ir dsihwiba. Pareisaki ir, ja saka, ka gaiss ir dsihwiba. Dsihwê deewsgan redzam, zik wispahrigi gaisa ir waijadsigs. Uguns apdzeest, kad tai gaiss newar peekluht. Siwis noslahpst, kad upes zeeti aizsaluschas. Dahrzneeks un semkopis jauz un wanda semi, lai tik gaiss brihwaki tanî eeteek, zaur ko augi labaki aug. Un zik nepeezeeschams ir gaiss dsihwneekam, to redzam pee gaisa ee-elposchanas. Leedzi tam to, — un tas ir beidzis dsihwot. — Bez gaisa newar neweens dsihwneeks, neweens augs pastahweht, nedz uguns degt. Kur naw gaisa, tur wisam ja-eet bojâ.

Daschs warbuht waizahs: waj tad wezee Juhdi nesinaja, kas gaiss ir? Kahds dabas pehtitajs, fisikis Hamels, raksta tà: „Wezee Ebreji no gaisa maz ko sinajuschi; jo wisâ wezajâ testamentê neteek nekur gaiss minehts, un Ebreju walodâ naw ari neweena wahrda, kas gaisu apsihmê. Kaut gan Wahzu tulkojumâ, 5. Mos. 28, 22. un Jer. 14, 6., gaiss (Luft) teek minehts, tad tomehr tas nesakriht ar pamata tekstu. — Ka rabini daschu reiz gaisu רוּחַ saukuschi, to tik Aristoteles peekriteji isdomajuschi."

Tamdehk ne wis asinis, bet gaiss ir dsihwiba. Asinis, ne zirds dsihtas, pa dsihslahm rinkodamas un wisâs meesas dalâs eespeesdamahs, peewed kermenim ustureschanai waijadsigahs weelas un siltumu. Bet tamdehk jau newar sazihť, ka asinis ir pati dsihwiba. Tiklab kà dsihwneeks newar bez asinihm dsihwot, tik pat tas to ari newar dariht bez galwas, sirds u. t. t. Ja nu mehs tahs tik pat zeenigahs un pee dsihwibas peederoschahs kermena dalas waram ehst, — kamdehk tad asinis nè? — Pahwils saka: „Ja tee (mihklas) pirmaji ir swehti, tad ari (wisa) ta mihkla, un ja ta sakne swehta, tad ari tee sari." (Rom. 11. 16.). „Ta bariba muhs nedara Deewam peenehmigus; jo ehsdami mehs ne-esam labaki, un ne-ehsdami mehs ne-esam sliktaki." (1. Kor. 8, 8.). „Tapehz, waj Juhs ehdeet, waj dzereet, un ko ween Juhs dareet, to wisu dareet Deewam par godu." (1. Kor. 10, 31.). S. B.

Semkopiba un saimneeziba.*)

No kahda swara ir sahls pee lopu ehdinaschanas.

(Beigums.)

Kas nu sihmejahs uz sahls daudzumu, kas pee lopu ehdinaschanas jadod, tad war wispahrigi peenemt, ka par deenu peeteek, ja dod sirgam 1 lihdz $1^1/_2$ lotis, gowij 2 lihdz 3 lotis, aitai $^1/_4$ dalu lots un leelai zuhkai 1 loti. Ja tahdâ mehrâ peedos lopeem pee seemas ehdamâ sahli, tad tas buhs wisai derigi.

Angtu semkopji, kureem ir koschakee lopi un kas tahdus audzina, dod wiseem saweem lopeem sahli it pehz patikschanas. Ikweenâ stallî atronahs trauks ar sahli, waj ir kahds sahls akmenis nolikts preeksch laizischanas, tiklab seemâ, kà wasarâ. Lopi war nemt sahli no trauka, zik tik ween teem gribahs, un neweens lops nenem wairak, nekà tam ir par labu. Pee tam lopi ari dabon labu, spehzigu baribu un tikai maz salmu.

Tik tahlu mehs nu gan wehl ne-esam; mums arweenu wehl truhkst preeksch saweem lopeem peeteekoscha laba seena, zaur ko tad wiswairakâs saimneezibâs wairak ar salmeem ja-ehdina, nekà tam waijadsetu buht. Bet akurat talabad sahls ir waijadsigaka un derigaka, it ihpaschi pee gowju ehdinaschanas, kas leelo pulku salmu daudz labaki sagremo, ja deenâ dod 2 lihdz 3 lotis sahls katrai gowij.

Sahls jau tagad ir wisai lehta; 1 mahrz. nemaksà ne weselas kapeikas, un mahrzina jau peeteek pilnigi preeksch 10 lihdz 12 gowihm, waj preeksch 20 sirgeem, waj 30 zuhkahm, waj 60 aitahm par deenu. Waj tad tik masu neezinu ikweens semkopis newaretu isdot preeksch sawa un sawu lopu labuma?

Ja eewehro un salihdzina labumus, kas nahk zaur lopu ehdinaschanu, sahli peedodot, ar neezigajahm isdoschanahm, tad ir gruhti saprotams, kamdehk sahls leetaschana naw eewesta stalli tàpat wispahrigi un kahrtigi, kà tas ir kuknâ un uz ikweena ehdamâ galda.

Kas nu sihmejahs uz sahls leetaschanu, tad wehl peeminam schahdus padomus:

Ja dod gowihm labu ehdamo, weseligu seenu un salmus, ko tahs ehd it smekigi, tad dara labi, ja ikweenai gowij ik deenas pusdeenâ winas porziju sahls noleek tihrâ silê preeksch uslaisischanas. Bet pee slikta seena un salmeem ir labi, ja ehdamo sagreesch ekseloôs un tad ar sahls uhdeni atmihkstina.

Sirgeem dod sahli tikai preeksch laisischanas skaidrâs silês, un tàpat ari aitahm, kurahm war sahli pasneegt pat kahdâ bloda. Preeksch zuhkahm jauz sahli ar smalki sijateem koka pelneem, waj ar itin smalki sadausitahm koka oglehm, un tad dod ikkatram lopam deenâ reiz 1 reekuschu no schi maisijuma eeksch ehdamâ. Tamdehk dara labi, ja preeksch zuhkahm to pagatawo tuhlit leelakâ krahjumâ, kas peeteek preeksch wairak nedelahm.

Labumi, ko sahls padara pee lopu ehdinaschanas, tà tad ir schahdi:

1) asinis teek attihstitas lopa meesâs;
2) zeeta ehdamâ sagremoschana teek weizinata;
3) ne wisai labs ehdamais teek padarihts preeksch lopeem smekigaks;
4) pee pareisas isleetaschanas masak slimibu zaur ehdinaschanu ronahs pee lopeem;
5) gowis dod wairak un labaku peenu, tamdehk ka ehdamâ sagremoschana ir labaka, un
6) ihpaschi pee lopu baroschanas ehstgriba teek kairinata un ehdeliba weizinata.

Sawu schihs deenas rakstu beidzam ar to wehleschanos, ka sahls tiktu kahrtigaki leetata pee lopu baribas, nekà tas lihdz schim notizis. Bez labumeem tas jau wis nepaliks. —s.

Kà no weza kreima wehl smekigs sweests dabonams.

Masâs saimneezibâs, kur maz gowju, pa-eet wairak nedeku, kamehr sakrahj tik daudz kreima, ka war sweestu kult. Zaur to nahk sweestam ruhkta, nesmekiga garscha. Schim sliktumam war nu koti labi stahtees zeklâ, ja uz katru stopu kreima peeber klaht tehjkaroti smalki sagruhstas sahls. Sweests ne ween zaur to dabon smekigu garschu, bet top ari zeetaks, un sweestu sakult nahkahs weeglaki.

Pret putnu spalwu isehschanu jeb isplukschanu.

Loti daudzreiz saimneezibâ atgadahs, ka masâs putnu ruhmês wistas un ziti putni paschi sew un ziteem spalwas isehs jeb isplukz, zaur ko tad ari wisskaistakee putni paleek par koti nesmukeem. Schai leetâ nu war palihdzetees zaur to, ka tahdeem putneem sneedz animalisku baribu, t. i. tahrpus, gakas atleekas, sleekas u. t. t. Mt.

Jautajumi un atbildes.

Jautajumi no J. W. kga, Widzemê.

1. Jautajums: Waj labaki tihrumu, ruden' usartu, tuhlit no-ezeht, waj atstaht ne-ezetu; waj ari nebuhtu labaki, to iswagot, tàpat kà rudzu tihrumu?

Atbilde: Smilts semê no-ezeschana ruden' neka nekahdê; zaur tam ari panahk to labumu, ka pawasar' weens darbs masak. Ja mahla semi ruden' ezê, tad arweenu dara nepareisi; tahdâ semê it ihpaschi ir sals labakais semkopja draugs un palihgs. Sals koti daudz peepalihdz mineral-weelas semê iskausehť un padara mahla semi wisai tschauganu; ne ar kahdeem semkopibas rihkeem semi newar tà sagodiht. Ja ruden' ezê, tad mahla seme top pawasar' zeeta, un wina tad ari daudz wehlak nosausinajahs. Peeteekoschâ mehrâ ruden' iswagot, — it ihpaschi semi gulloschas weetas, — un wagas labi ismest, lai uhdens pawasar' drihzak waretu notezeht, ir arweenu labi, wisu wairak preeksch mahla semes, kas zaur to daudzreiz war tikt apsehta 6—8 deenas agrak.

2. Jautajums: Waj behrza un apses lapas preeksch lopu pakaisahm un mehsleem derigakas nekà suhnas waj skuijas? Pirmahs manim isnahk daudz dahrgakas; ar sakasischanu un peeweschanu no tahm ismaksà weens labs sirgs wesums 15 kap.

Atbilde: Apses un behrza, kà ari zitu koku lapas war itin brangi preeksch pakaisahm lopu stallôs bruhkeht, bet tikai tad, kad tahs ir sausas sakrahtas. Ja ar miklahm koku lapahm stallus kaisa, tad wini ir arweenu par slapju; tàpat tas ari ir, ja kaisa ar miklahm suhnahm. Wiseem tahdeem pakaisu lihdzekleem waijaga buht sauseem. Ja schahdas pakaisas newareet dabuht sausas par lehtu maksu, tad ispildeet truhkstoschahs salmu pakaisas arweenu labaki zaur maseem, sakapateem eglu sareem.

3. Jautajums: Waj nahkoschahs wasaras papuwi buhtu labaki ruden' waj agri pawasar' usart, un waj dsili, waj sekli?

Atbilde: Kahds wezs pateefs sakams wahrds mahza: „Ruden' arts, ir pa pusei mehslots." Ja Jums laika, tagad wehl sawu papuwi preeksch seemas eestahschanahs usart, tad dareet to wisadâ wihsê, un dareet tà ik gada; tas Jums atnesihs swehtibu. Juhs plausseet, ja wisus darbus pareisi isdareet, uz papuwes, ko preeksch seemas usaraht, droschi pahris graudu wairak no puhra-weetas.

Ruden' papuwi dsilaku art, masakais 5 lihdz 6 zellas, ir wairak eewehlams, nekà sekla arschana, — bet arweenu eewehrojot to, ka apakschgrunts naw wisai slikta.

Labumus, kurus seemas papuwe dod, salihdzinot ar wasaras papuwi, „Latw. Awises" kahdâ is nahkoscheem nummureem tuwaki aprakstihs. —s.

---

*) Schihs nodalas apgahdatajs ir bijuschais Wez-Sahtes semkopibas skolas direktors jeb preekschneeks, Siatenis'a kgs, kas tagad dsihwo Rihgâ, Leelajâ Alekfandera eelâ № 50. Tambehk tee, kas semkopibas leetâs wehlahs padomus un atbildes dabuht zaur muhsu laikrakstu, sawas wehstules war Sintenis'a kgam sem minetahs adreses taisni peesuhtiht; tad buhs masak uskaweschanahs. Jautaschanas un padoma prasischanas, ja tahs ir prahtigas, arweenu pehz eespehjas schinî lapâ tiks eewehrotas un atbildes ar ihseem wahrdeem pasneegtas.

Дозволено цензурою. Рига, 24-го Ноября 1886. г.

Par redakziju atbildigi: W. Peitan un Th. Neander.

Drukahts pee A. F. Steffenhagena un dehla.